

СПРОЩЕННЯ ПРОЦЕДУР ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ: митні процедури, єдине вікно та електронний документообіг

за результатами п'ятої хвили щорічного опитування
українських експортерів та імпортерів

Проект «Підтримка Громадської Ініціативи
«За чесну та прозору митницю»

Київ 2020

ПРО ПРОЄКТ

Загальна мета проекту полягає підвищенні спроможності громадянського суспільства брати участь у розробці економічної політики в Україні.

Очікувані результати:

- (1) посилення спроможності та ефективності ініціативи;
- (2) активізація політичного діалогу між громадянським суспільством та державою з питань впровадження реформи у митній сфері

Термін реалізації проекту: 36 місяців, з 1 січня 2020 року.

За фінансової підтримки Європейського Союзу, МФ «Відродження» та ATLAS Network (США).

Ініціатива є неформальною мережею ОГС із різних регіонів України, які дбають про покращення бізнес-клімату.

26 членів станом на вересень 2020

Діяльність ініціативи спрямована на моніторинг впровадження митної реформи та сприяння діалогу щодо реалізації інституційної реформи митниці відповідно до принципів належного управління та принципів вільної торгівлі.

Громадській ініціатива створена у 2018 році в процесі реалізації проект «Діалог зі сприяння торгівлі», який впроваджувався ІЕД за підтримки ЄС та МФ «Відродження».

Щорічне опитування українських експортерів та імпортерів: основа адвокаційної та аналітичної роботи Ініціативи

ІЕД розробив та застосовує з 2015 року спеціальний національний інструмент моніторингу та оцінки політики «Моніторинг спрощення процедур торгівлі».

Це інструмент виміру прогресу в сфері сприяння та спрощення процедур міжнародної торгівлі та роботи митниці, який засновано на оцінках безпосередніх учасників процесу реалізації політики — представників бізнесу.

В основі моніторингу лежать результати щорічного опитування 1000 підприємств експортерів / імпортерів по всій території України.

Відбулось 5 щорічних опитувань: 2015, 2016, 2017, 2018, 2020

5-те Щорічне опитування: теми

Як бізнес оцінює діяльність митних органів та реформи у митній сфері

Кількісні та якісні оцінки вартості та тривалості процедур ЗЕД

Як бізнес оцінює різні митні процедури

Чому затримуються вантажі під час митного контролю

Чи легко оскаржити дії митних органів підприємствам

Як працює «єдине вікно» та електронний документообіг

Що там з корупцією на митниці

Що думає бізнес про «контрабанду» та «сірий імпорт»

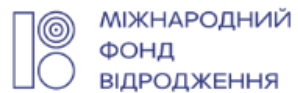
Що перешкоджає імпортерам та експортерам

Як вплинула Угоди про Асоціацію на діяльність бізнесу

Яка роль бізнес-асоціацій

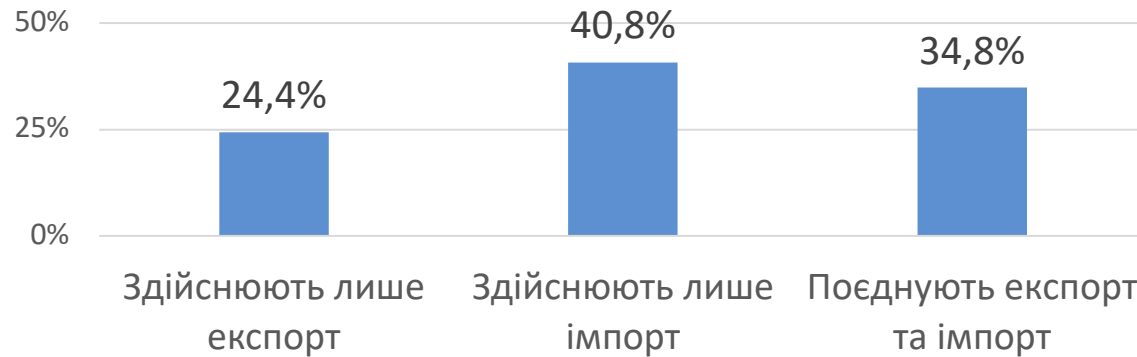
Де підприємства беруть інформацію

КОГО БУЛО ОПИТАНО: ВИБІРКА

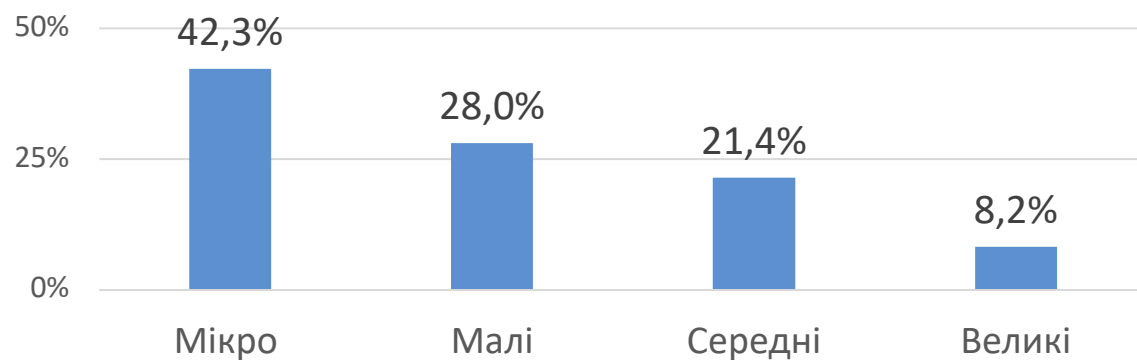

Вибірка: якими є опитані підприємства

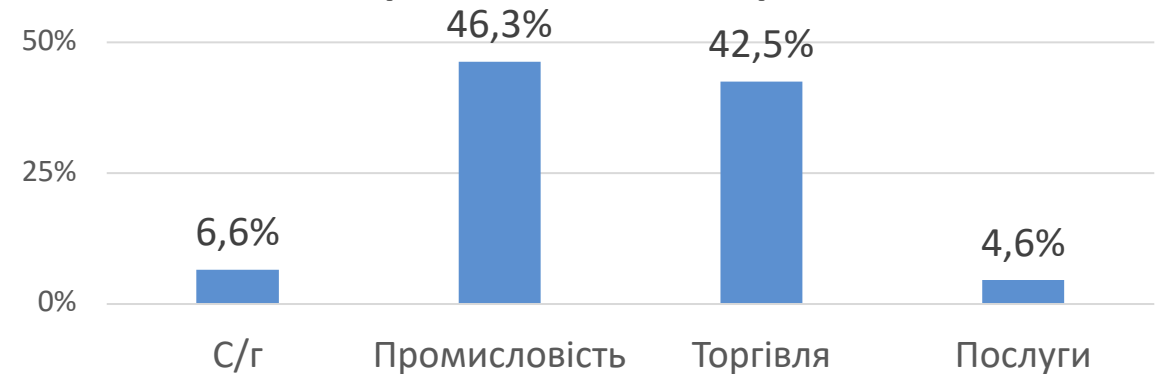
Підприємства за видом ЗЕД, %

Підприємства за розміром, %

Підприємства за сектором, %

- **1000+** опитаних представників підприємств, що займаються експортом та/або імпортом
- Було опитано бізнес усіх **розмірів**: від мікропідприємств до великих підприємств. Більшість склали мікро- та малі підприємства
- Більшість опитаних – представники **промисловості та торгівлі**

ТРУДНОЩІ ПРИ ПРОЦЕДУРАХ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ

Процедури митного оформлення

Підприємствам було поставлено питання про те, які митні процедури вони проходять при здійсненні ЗЕД та з якими труднощами стикаються при проходженні цих процедур.

В результаті було визначено 7 процедур, з якими стикаються учасники ЗЕД. Їх було проаранжовано від найбільш до найменш «популярної», а для кожної процедури визначено перелік труднощів.

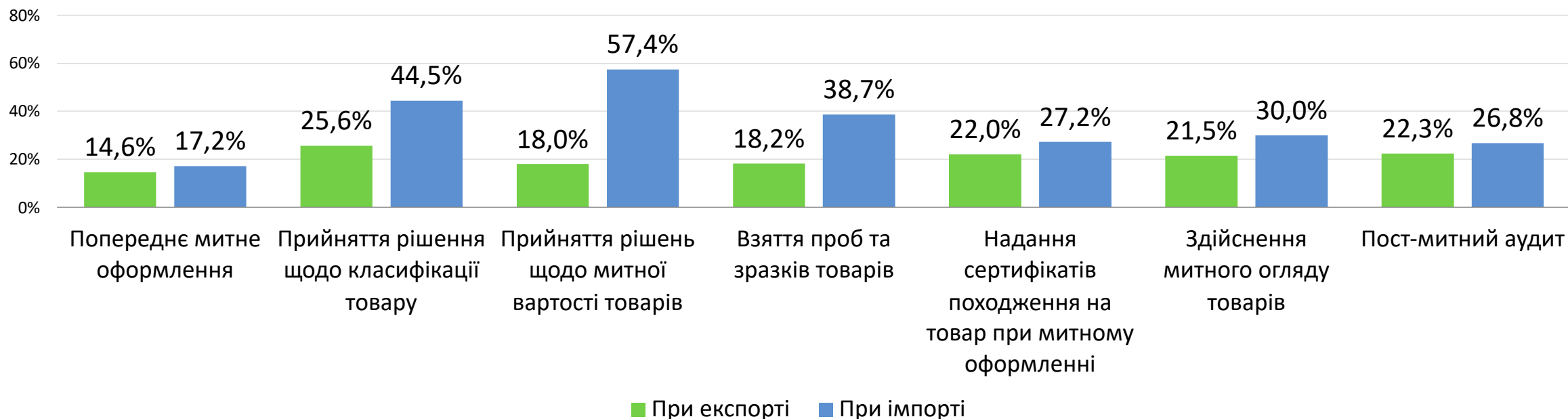
Кількість опитаних, які проходили зазначені у списку митні процедури, %

- Митний огляд та надання сертифікатів походження на товар — дві **найбільш поширені** процедури
- **Найрідше** підприємства проходили пост-митний аудит
- Незважаючи на те, що митний огляд повинен проводитися лише за певних підстав переважна більшість опитаних його проходить

Поширеність труднощів при різних процедурах

Частка підприємств, які стикаються з труднощами при кожній процедурі митного оформлення, % серед тих, що проходили процедуру

- Імпортери повідомляють про перешкоди при різних процедурах частіше за експортерів.
- Прийняття рішень щодо **митної вартості** та щодо **класифікації** товарів та **взяття проб і зразків** товарів – це процедури митного оформлення, які викликають найбільше труднощів для імпортерів
- У цих же процедурах – найбільша різниця між часткою імпортерів та експортерів, які повідомляють про труднощі

Попереднє митне оформлення: труднощі з точки зору експортерів

- Найбільша проблема на етапі попереднього митного оформлення, на думку експортерів, – це **технічні проблеми**, у тому числі з комп'ютерною обробкою документів
- Наступна за важливістю проблема – це **неузгодженість українських та закордонних документів**

Попереднє митне оформлення: труднощі з точки зору імпортерів

- Проблема №1 при попередньому митному оформленні для імпортерів – це **неузгодженість українських та закордонних документів**
- В той час як експортери частіше від імпортерів повідомляють про **технічні проблеми**, імпортери частіше вказують на **неузгодженість між українськими та закордонними документами**
- **Корупція** – найменш поширена проблема при цій процедурі, але при імпорті про неї повідомляють удвічі частіше, ніж при експорті

Прийняття рішень щодо класифікації товарів: труднощі з точки зору експортерів

- Експортери найчастіше називають такі проблеми при класифікації товарів:
 - необґрунтоване присвоєння коду з вищою ставкою мита
 - відмова митних органів визнавати заявлений код товару
 - неврахування основних правил інтерпретації УКТ ЗЕД

Прийняття рішень щодо класифікації товарів: труднощі з точки зору імпортерів

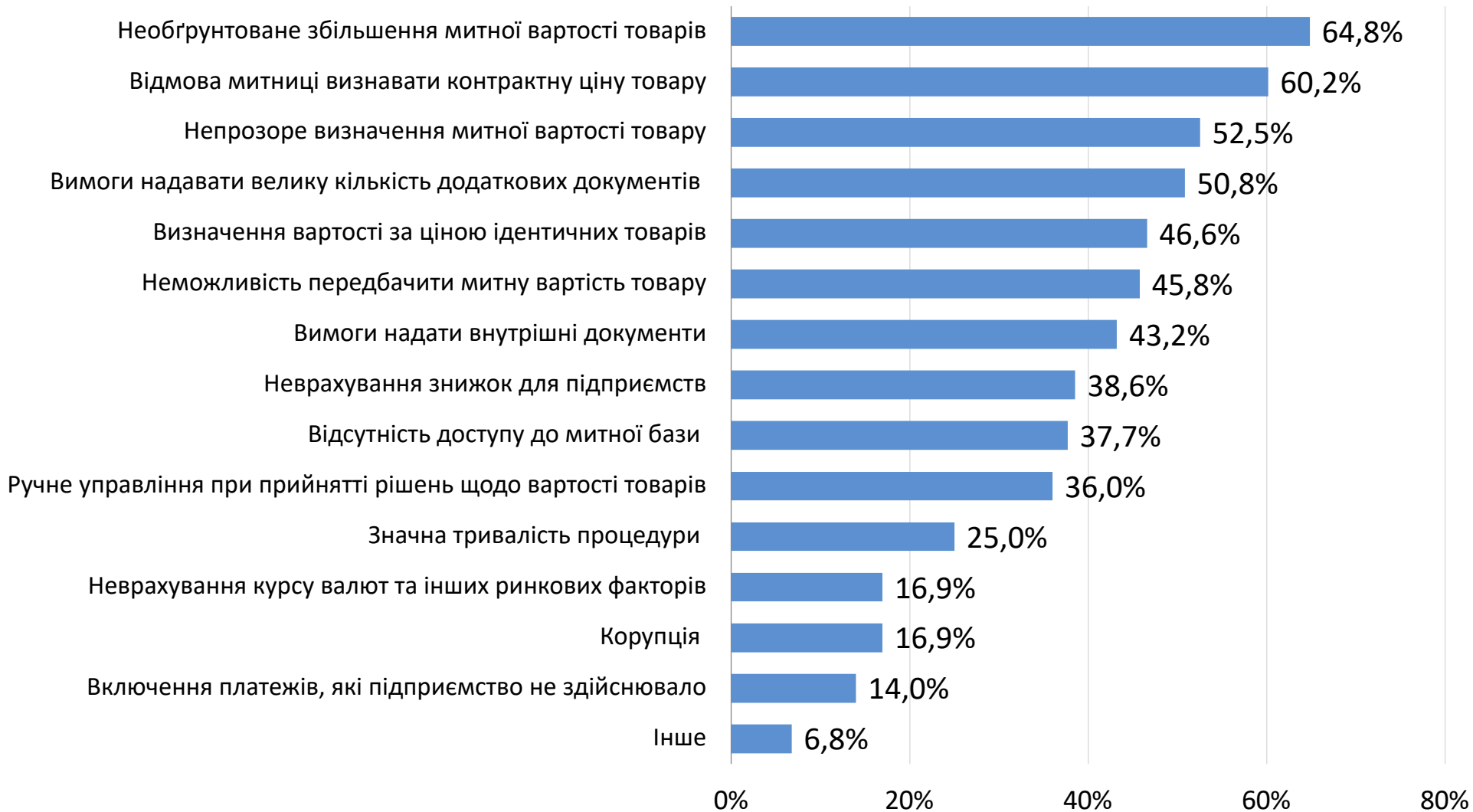
- Найпоширеніша проблема з точки зору імпортерів – необґрунтоване надання товару коду з вищою ставкою мита
- На другому місці з великим відривом – проблема **неоднакової класифікації** однакових товарів

Прийняття рішень щодо митної вартості: труднощі з точки зору експортерів

- Експортери найчастіше називають такі проблеми на цьому етапі:
 - відмова визнавати ціну товару за контрактом
 - **необґрунтоване (на думку бізнесу) підвищення митної вартості товарів**
- Важливі проблеми з точки зору експортерів також стосуються **документів**

Прийняття рішень щодо митної вартості: труднощі з точки зору імпортерів

- Більше 60% імпортерів повідомляють про:
 - **необґрунтоване збільшення митної вартості**
 - **відмову визначати вартість за контрактом**
- Більше 50% вказують на:
 - **непрозорість визначення митної вартості**
 - **вимоги надати багато додаткових документів**

Взяття проб і зразків товарів: труднощі з точки зору експортерів

- Більше 50% експортерів, які вказали, що зіштовхувалися з труднощами при взятті проб і зразків товарів, **не обрали жодної з них**
- Для тих, які вказали на конкретні труднощі, основні – це **різний підхід** до одного і того ж законодавства з боку митників та **значна тривалість** процедури

Взяття проб і зразків товарів: труднощі з точки зору імпортерів

- Головна проблема для імпортерів – **значна тривалість** процедури взяття проб і зразків товарів
- На другому та третьому місці для імпортерів – такі проблеми, як:
 - **необґрунтоване** проведення цієї процедури
 - **різний підхід** до одних і тих же вимог законодавства з боку митників

Надання сертифікатів походження на товар: труднощі з точки зору експортерів

- Основна проблема, на яку вказують експортери – вимога надавати **багато додаткових документів**
- На 2му місці – така проблема, як **значна тривалість** цієї процедури
- Третина експортерів, які повідомили про труднощі при цій процедурі, **не обрали жодної** з перелічених проблем

Надання сертифікатів походження на товар: труднощі з точки зору імпортерів

- Імпортери найчастіше повідомляють про таку проблему, як вимоги митниці надавати **багато додаткових документів**
- Приблизно кожен 5й імпортер повідомляє про такі проблеми, як:
 - **ручне управління** при прийнятті рішень щодо сертифікатів походження
 - **значна тривалість** процедури

Митний огляд: труднощі з точки зору експортерів

- Більше 40% експортерів не обрали жодної з перелічених проблем
- **Значна тривалість митного огляду** займає перше місце серед проблем при цій процедурі для експортерів
- На другому місці зі серед проблем з істотним відривом – **необґрунтованість митного огляду**

Митний огляд: труднощі з точки зору імпортерів

- **Значна тривалість** митного огляду – основна проблема для імпортерів
- На другому місці серед проблем – **пошкодження упаковки** товарів та погіршення їхнього **вигляду**
- На третьому місці (для кожного четвертого імпортера) – проблема **необґрунтованості** митного огляду

Пост-митний аудит: труднощі з точки зору експортерів

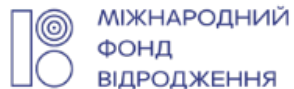
- Майже половина експортерів **не вказали на жодну** із перелічених проблем при пост-аудиті
- **Різний підхід** до одних і тих же вимог законодавства з боку митників та аудиторів – основна перешкода при цій процедурі для експортерів
- Досить часто експортери говорять і про **необґрунтоване збільшення митної вартості товарів** на етапі пост-митного аудиту та про його **значну тривалість**

Пост-митний аудит: труднощі з точки зору імпортерів

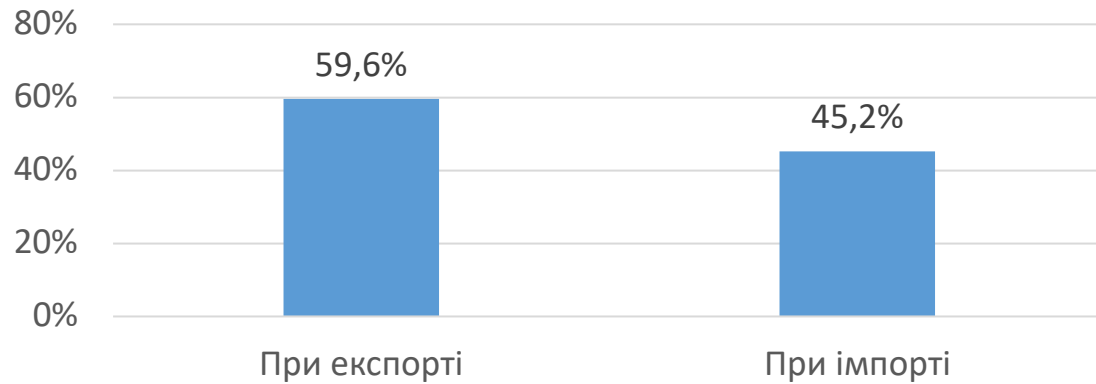
- Більше 40% імпортерів **не вказали на жодну** з перелічених проблем при пост-аудиті
- Основна проблема при цій процедурі для імпортерів – **різний підхід** до одних і тих же вимог законодавства з боку митників та аудиторів
- **Складність** процедури аудиту знаходиться на 2му місці у рейтингу проблем для імпортерів, тоді як для експортерів – на 5-му
- При імпорті про цю проблем повідомляють майже **удвічі частіше**, ніж при експорті

ЗАТРИМКИ ВАНТАЖІВ ПІД ЧАС МИТНОГО КОНТРОЛЮ

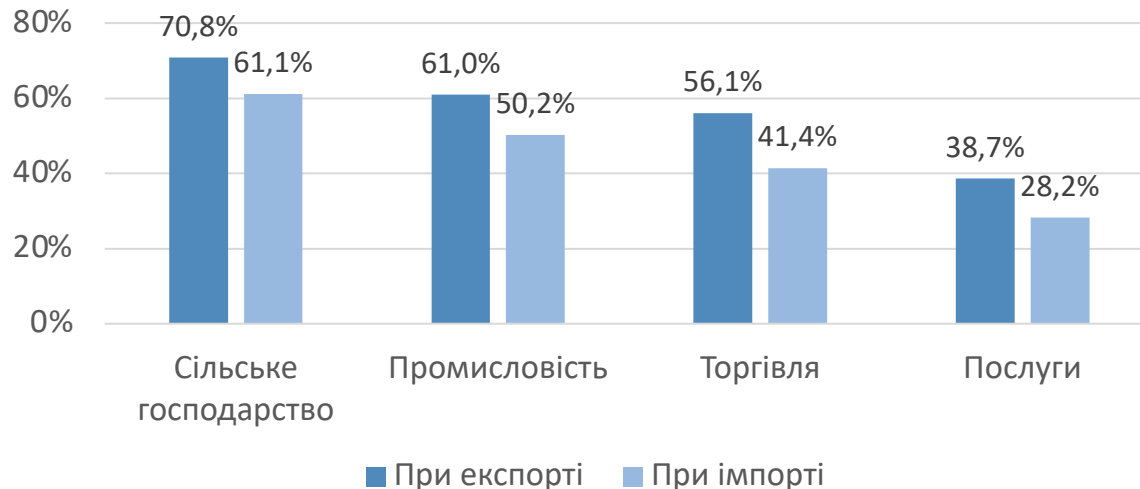
Затримки вантажів під час митного контролю

Частка підприємств без затримок, за видом ЗЕД, %

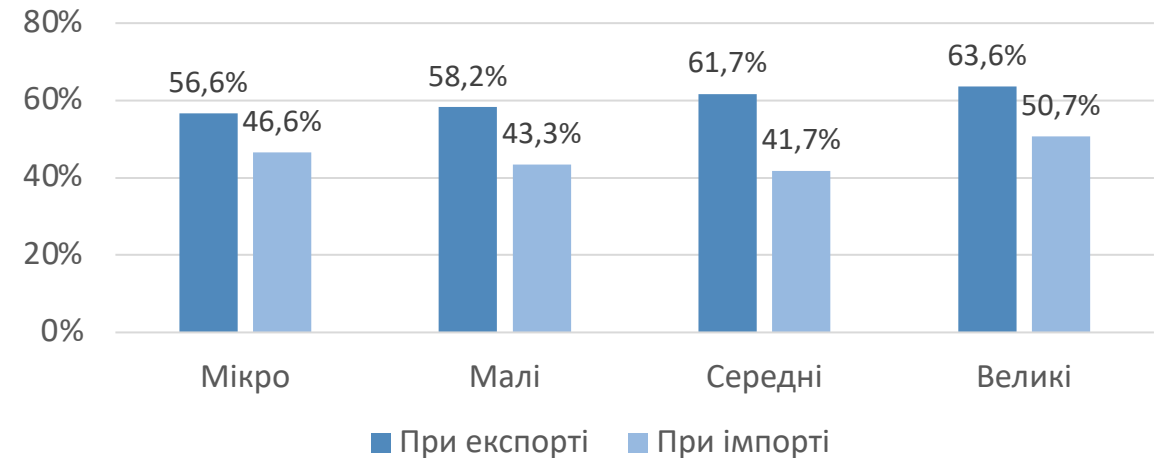

- Майже **2/3 експортерів не стикалися** із затримкою вантажів порівняно з **менш ніж половиною імпортерів**
- **Найменше затримок на кордоні зазнає великий бізнес**
- **Сільське господарство найменше стикається з проблемами**

Частка підприємств без затримок, за сектором, %

Частка підприємств без затримок, за розміром, %

Причини затримки вантажів під час митного контролю

При експорті, % респондентів зі затримками

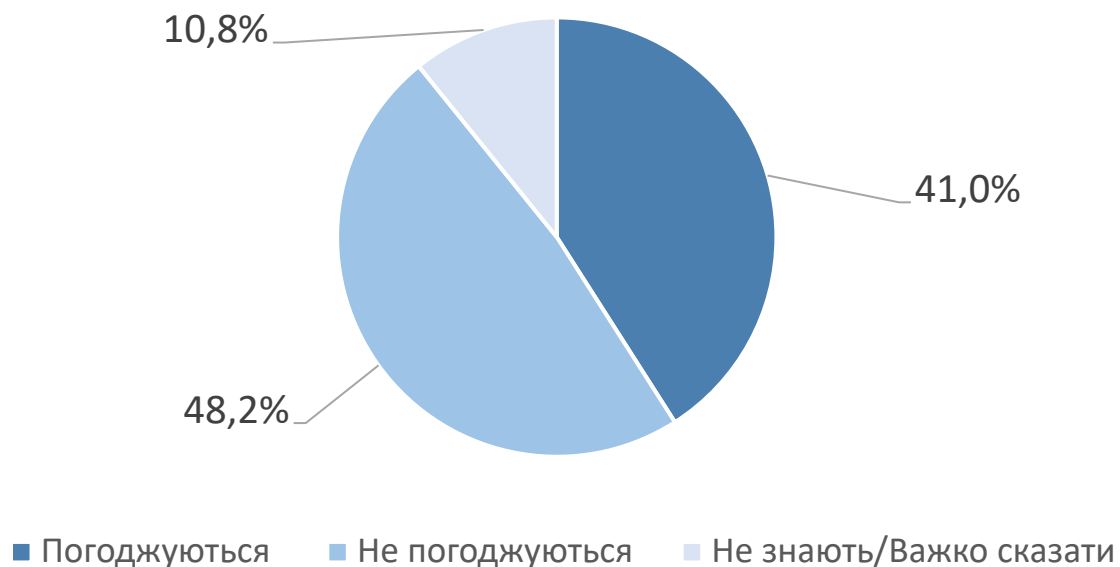
При імпорті, % респондентів зі затримками

Чи варто поступитися на митниці, щоб не простоював товар?

У цьому опитуванні представників бізнесу вперше запитали, чи погоджуються вони з твердженням, що задля уникнення простою товарів доцільніше погодитися із незаконними або надмірними, на їхню думку, вимогами митниці, ніж оскаржувати їх в законному порядку

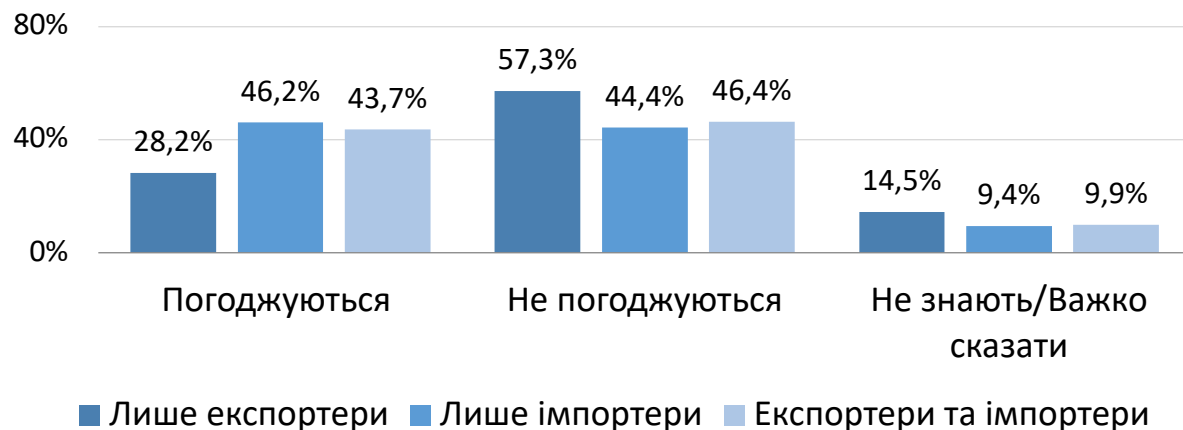
Реакція на твердження, %

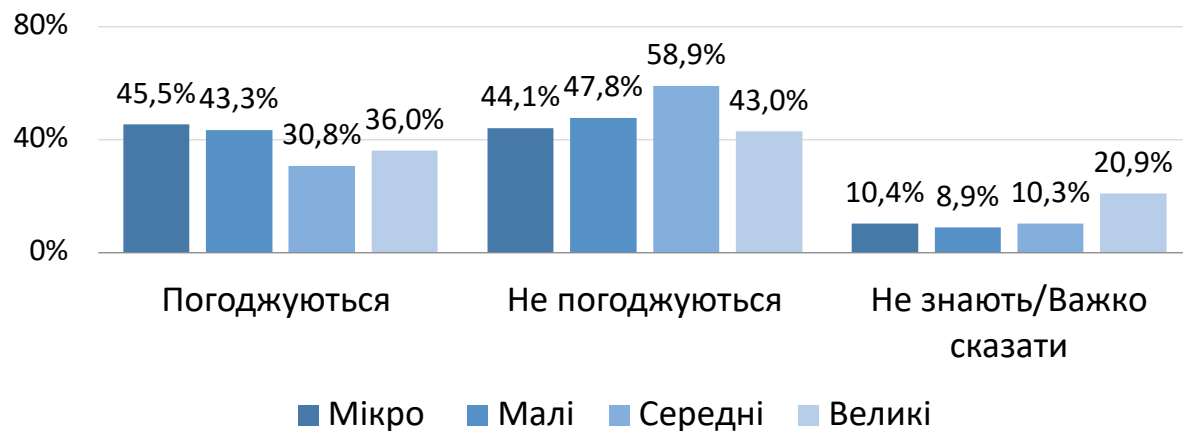
- 41% респондентів **погодилися** з цим твердженням
- Це вказує на те, що тривалі і складні для бізнесу процедури на митниці створюють ризики корупції та порушення законодавства
- Разом з цим, майже половина опитаних **не погоджуються** цим твердженням

Чи варто поступитися на митниці, щоб не простоював товар? (2)

Реакція на твердження за видом ЗЕД, %

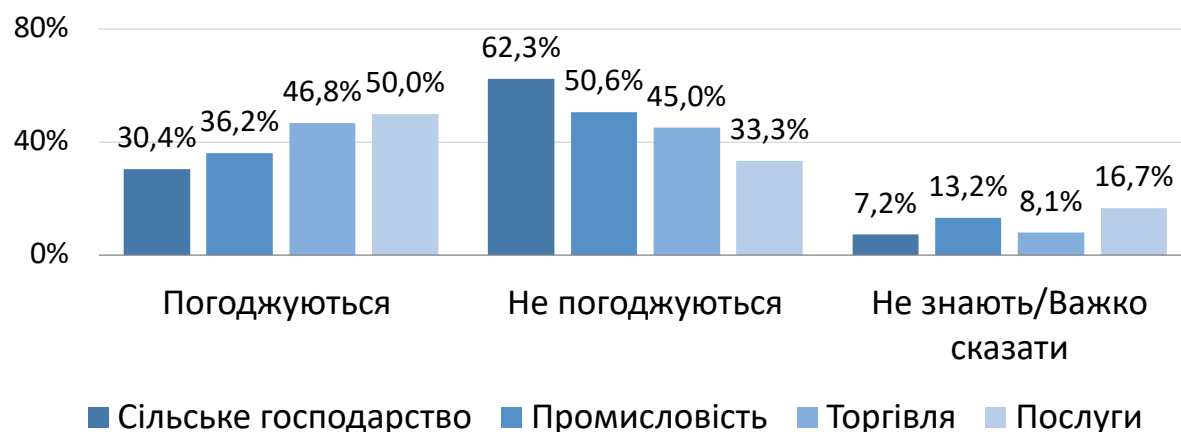

Реакція на твердження за розміром, %

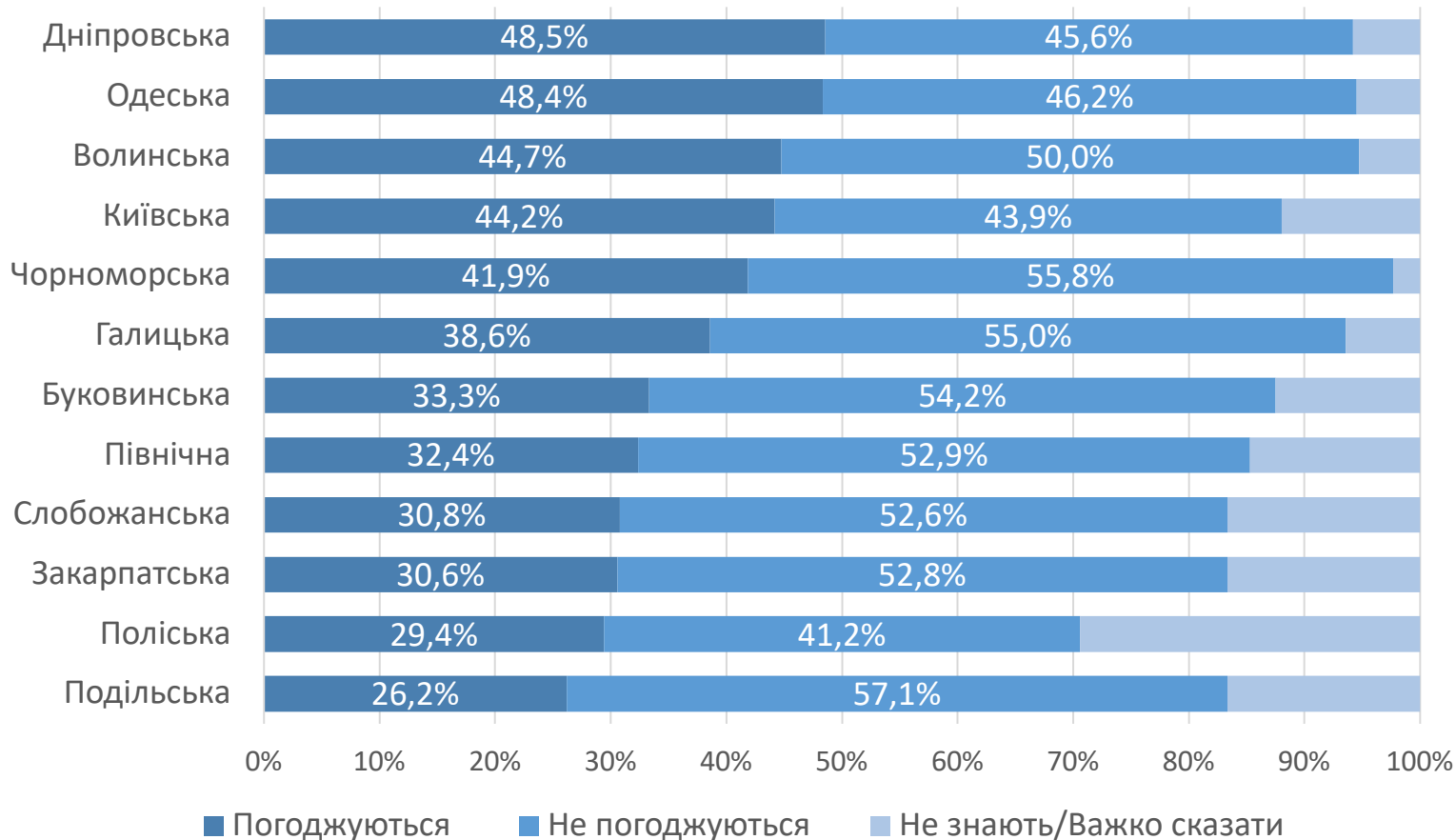
- **Виключно імпортери та підприємства, що імпортують та експортують**, частіше від виключно експортерів погоджуються з цим твердженням
- Отже, імпортери можуть бути **більше вразливі** до загрози простою вантажів через незаконні або надмірні вимоги митниці
- **Мікро- та малі** підприємства частіше від середніх та великих погоджуються з цим твердженням

Реакція на твердження за сектором, %

Чи варто поступитися на митниці, щоб не простоював товар? (3)

Реакція на твердження, що доцільніше погодитися із незаконними або надмірними вимогами митниці, ніж оскаржувати їх в законному порядку, за митницею, %

- **Найчастіше** з цим твердженням погоджуються підприємства, що здійснюють митне оформлення на Дніпровській та Одеській митницях
- **Найрідше** – ті, що здійснюють митне оформлення на Подільській та Поліській митницях
- Серед підприємств на Поліській митниці – найбільша частка опитаних, які **не змогли відповісти** на це запитання (29,4%)
- **Найменше** таких респондентів на Чорноморській митниці (2,3%)

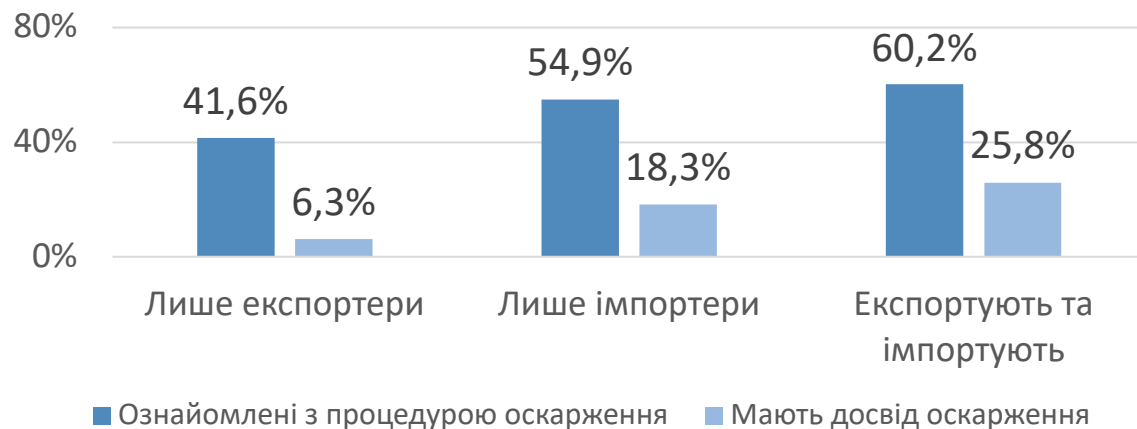
Відповіді підприємств на Азовській та Східній митницях не враховані в аналізі через недостатню кількість опитаних

ОСКАРЖЕННЯ ДІЙ МИТНИХ ОРГАНІВ

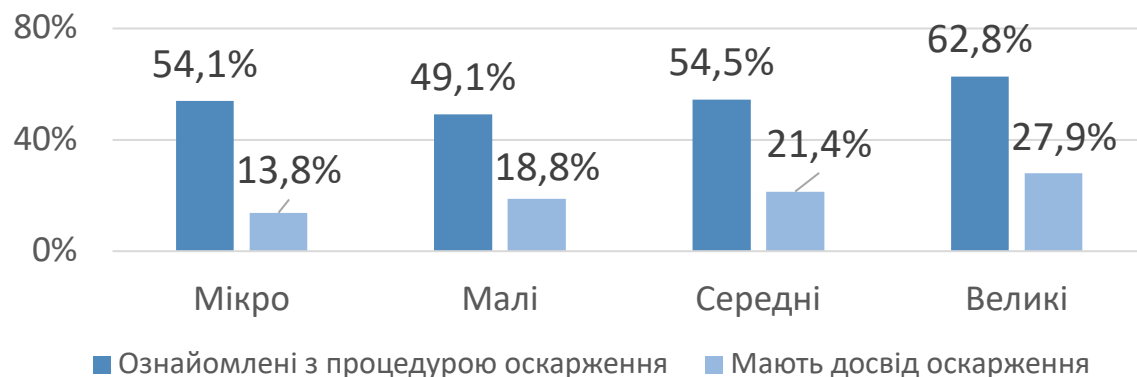
Чи знає бізнес про оскарження дій митниці і чи має такий досвід?

Поінформованість та досвід за видом ЗЕД, %

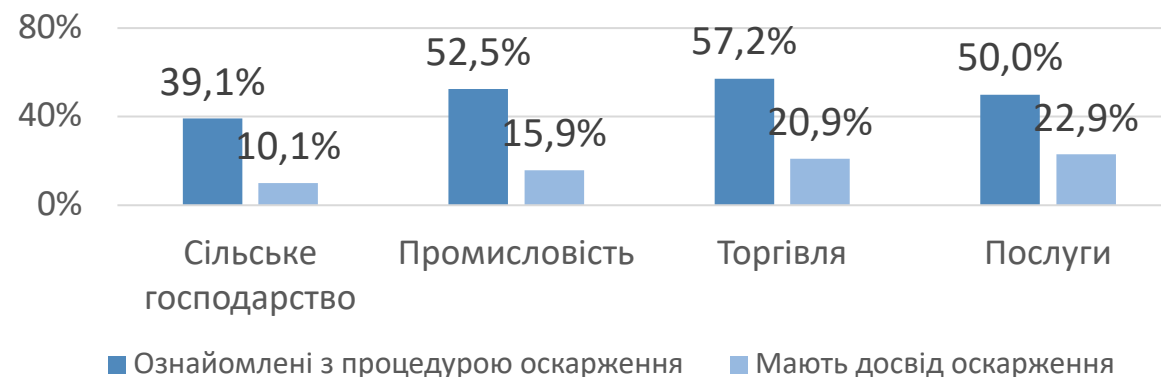

- 53,5% респондентів **ознайомлені** з можливістю та процедурою адміністративного та судового оскарження дій митних органів
- 18% опитаних **мали досвід** оскарження
- Бізнес, що експортує та імпортує, а також великі підприємства, краще ознайомлені з можливістю оскарження та частіше мають такий досвід

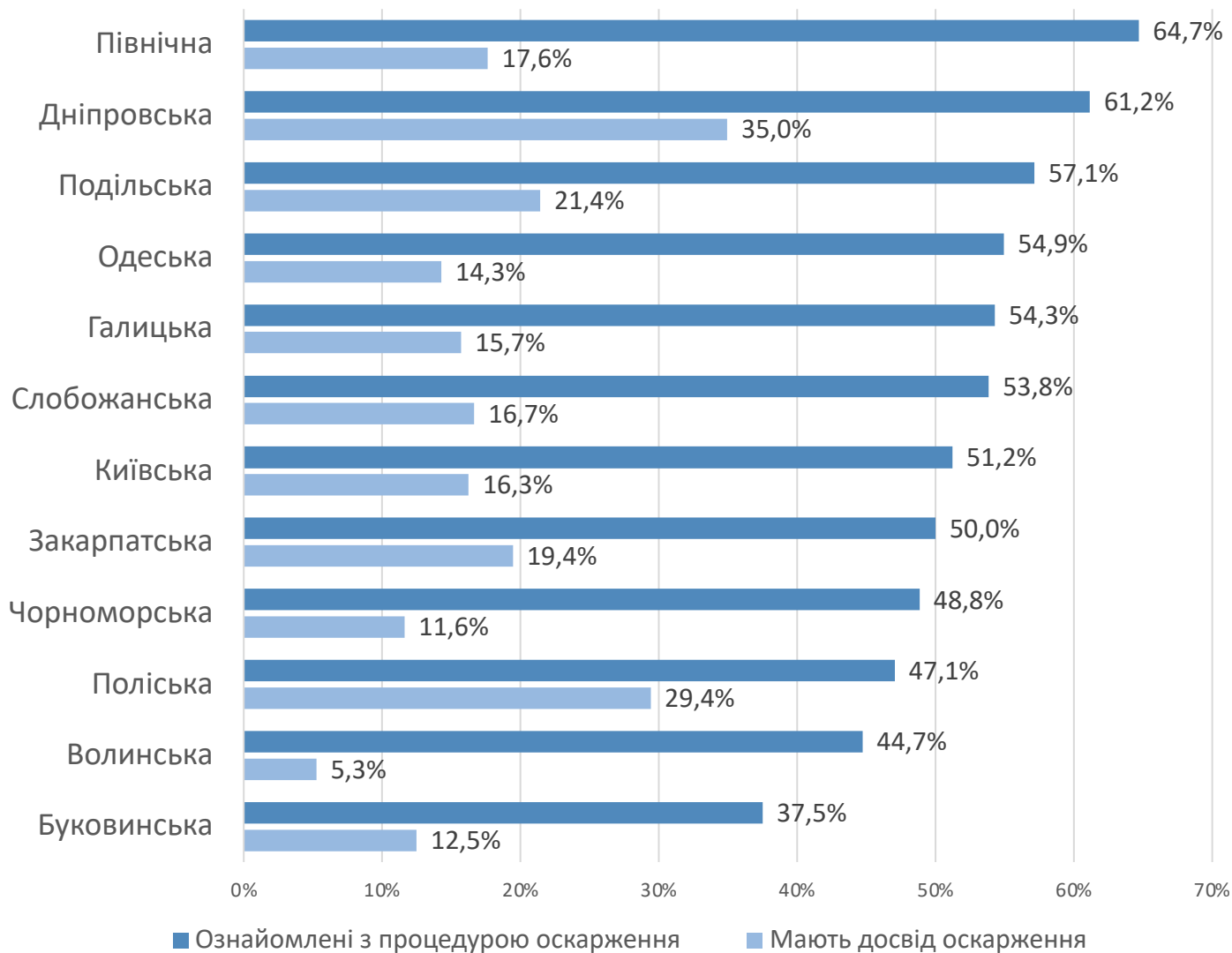
Поінформованість та досвід за розміром підприємств, %

Поінформованість та досвід оскарження за сектором, %

Поінформованість про оскарження та досвід за митницями

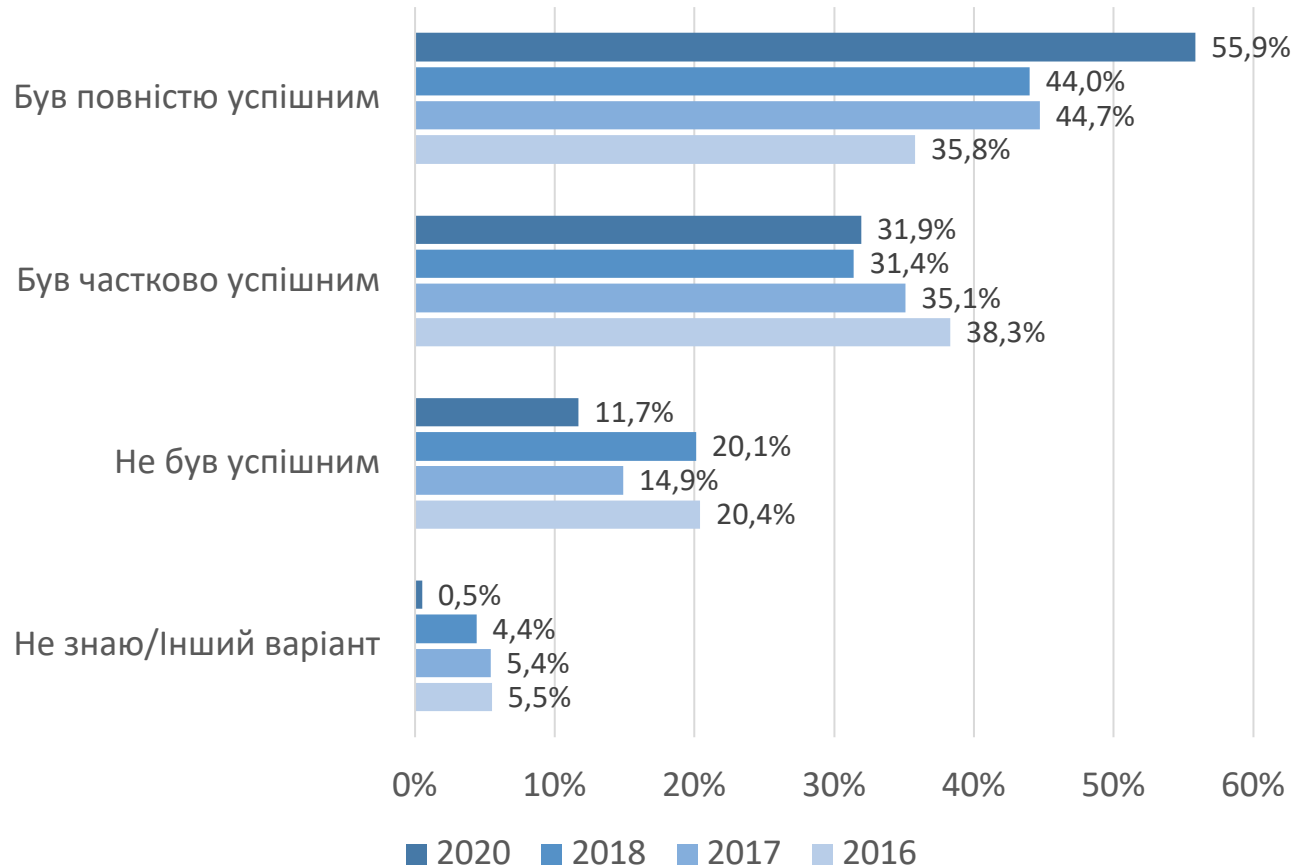

- **Найкраще** з можливістю та процедурою адміністративного або судового оскарження дій митниці ознайомлені опитані на Північній митниці, **найгірше** – на Буковинській
- **Досвід** такого оскарження **найчастіше** мали підприємства Дніпровської митниці, **найрідше** – Волинської митниці

Відповіді підприємств на Азовській та Східній митниці не враховані в аналізі через недостатню кількість опитаних

Успішність оскарження бізнесом дій митниці

Оцінка успішності адміністративного або судового оскарження дій митних органів, % підприємств, які мали такий досвід

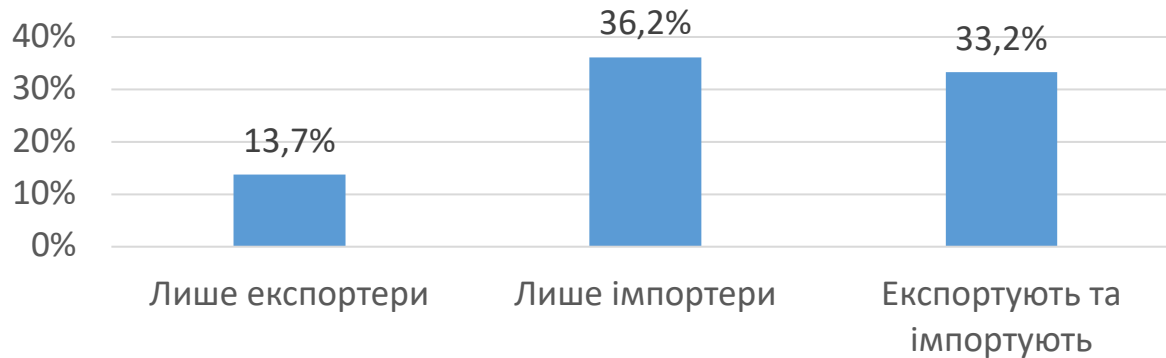

- Оскарження дій митних органів було частково або повністю успішним для 87,8% підприємств, які мали такий досвід. Це **найбільша частка** за 4 хвили опитування з **2016 року**
- Порівняно з 2018 роком вдвічі зменшилась частка респондентів з неуспішним досвідом
- Лише **51,1%** підприємств, які оскаржували дії митних органів, вказали, що їм було забезпечено **право на заслуховування**
- Лише **36,2%** підприємств, які мали досвід митного оскарження, вважають **відповідь** митного органу на скаргу **обґрунтованою**

Примітка: Інший варіант, зокрема, може включати скарги, розгляд яких ще триває

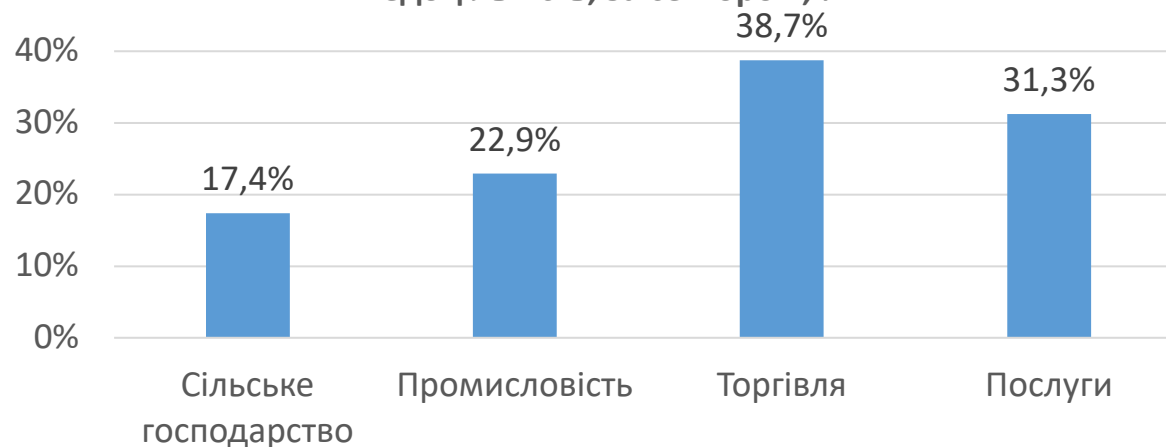
Економічна доцільність митного оскарження (1)

Не оскаржували дій митних органів через економічну недоцільність, за видом ЗЕД, %

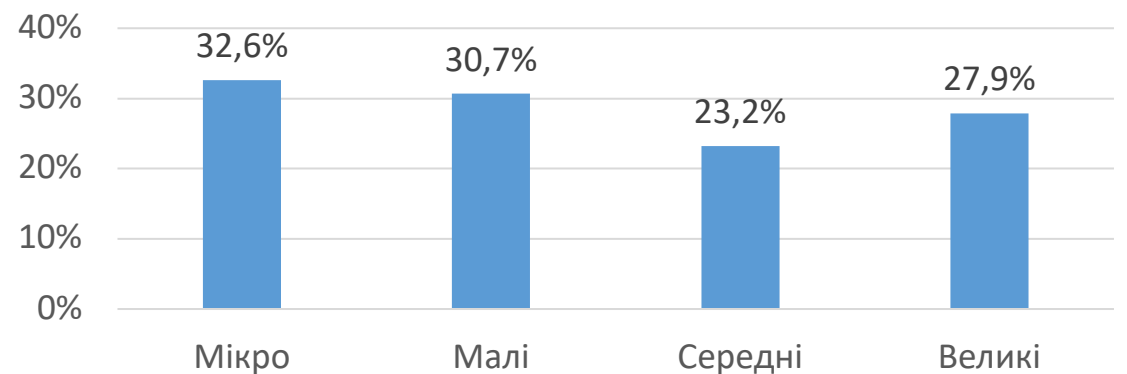

- **29,7%** підприємств повідомили, що **не оскаржували** дій митних органів через економічну недоцільність (через простий транспорту, витрати на правову допомогу тощо), хоча вони вважали рішення та/або дії митниці незаконними
- Про це **переважно** повідомляють **імпортери**, підприємства **малих розмірів** та представники сфери **торгівлі**

Не оскаржували дій митних органів через економічну недоцільність, за сектором, %

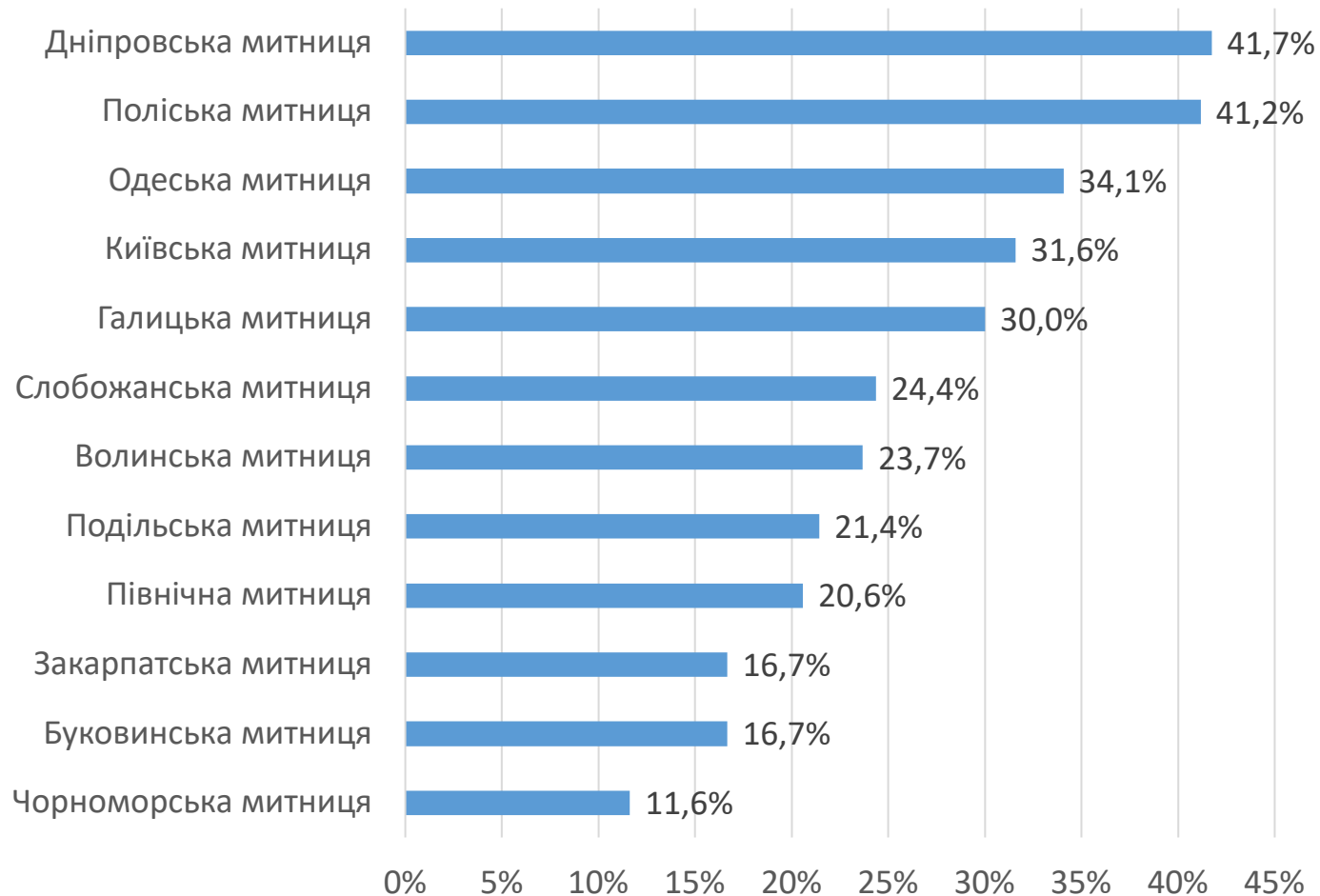

Не оскаржували дій митних органів через економічну недоцільність, за розміром підприємств, %

Економічна доцільність митного оскарження (2)

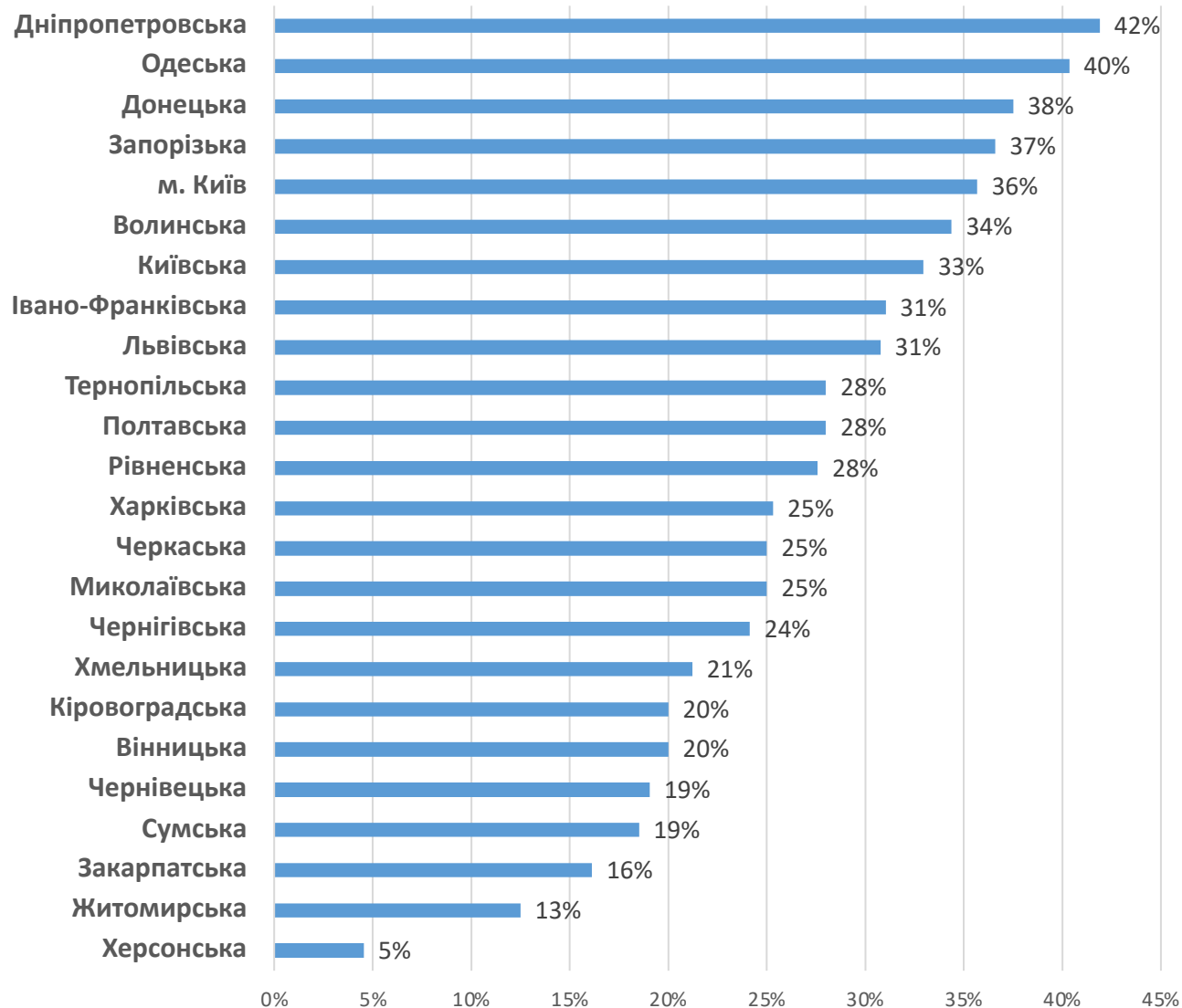
Не оскаржували дій митних органів через економічну недоцільність, за митницями, %

- **Найчастіше** про це повідомляють на Дніпровській та Поліській митницях.
- **Найрідше** – на Чорноморській, Буковинській та Закарпатській митницях.

Відповіді підприємств на Азовській та Східній митницях не враховані в аналізі через недостатню кількість опитаних

Економічна доцільність митного оскарження (3)

- **Найчастіше** про випадки економічної недоцільності митного оскарження повідомляють підприємства Дніпропетровської та Одеської областей.
- **Найрідше** повідомляють – у Херсонській, Житомирській та Закарпатській областях
- **В семи регіонах** частка підприємств, що не оскаржували дії митних органів через економічну недоцільність, становить третину і більше від опитаних

Відповіді підприємств Луганської області не враховані в аналізі через недостатню кількість опитаних

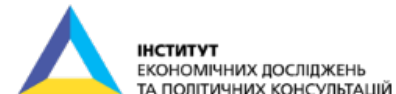
Що потребує вдосконалення в адміністративному оскарженні?

Елементи здійснення адміністративного оскарження, які потребують вдосконалення, % опитаних

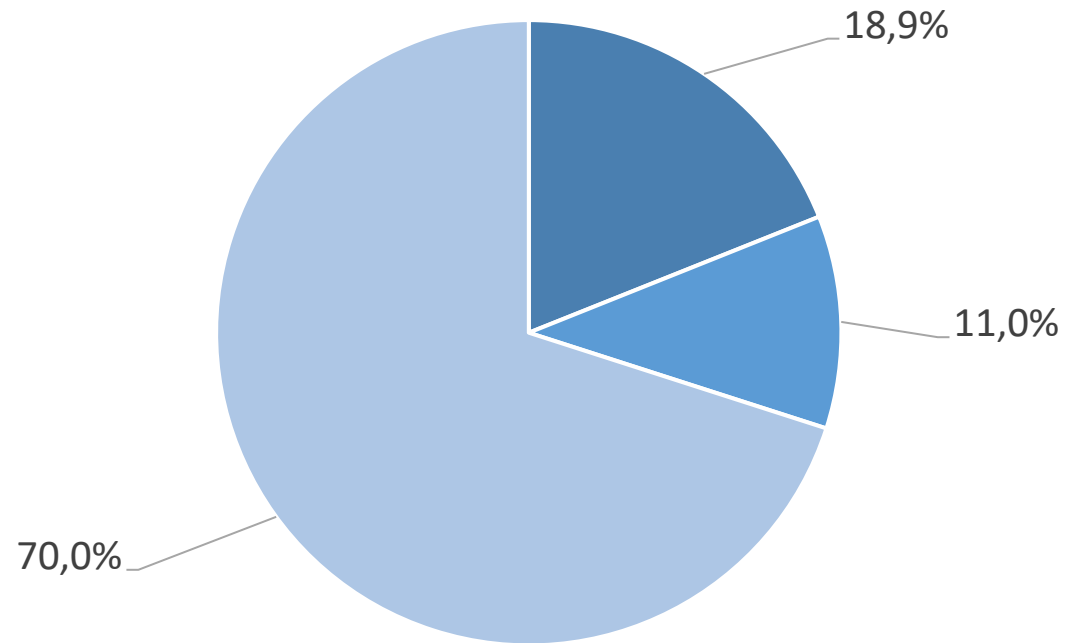
- **Найбільше потребують** вдосконалення обґрунтованість рішень, та забезпечення неупередженого, повного і справедливого розгляду скарги
- **Менше 10%** респондентів вважають, що жоден з аспектів оскарження **не потрібно** вдосконалювати
- **МСП частіше** від підприємств великого розміру вказують на необхідність відкритого розгляду скарг та покращення обґрунтованості рішень
- **Великі** підприємства **частіше** висловлюють потребу у швидкому та зрозумілому випуску товарів у вільний обіг

ЄДИНЕ ВІКНО, АЕО, ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ ТА ІНШІ НОВОВВЕДЕННЯ НА МИТНИЦІ

Досвід проходження митниці через «єдине вікно»

Досвід проходження заходів митного контролю через «єдине вікно», %

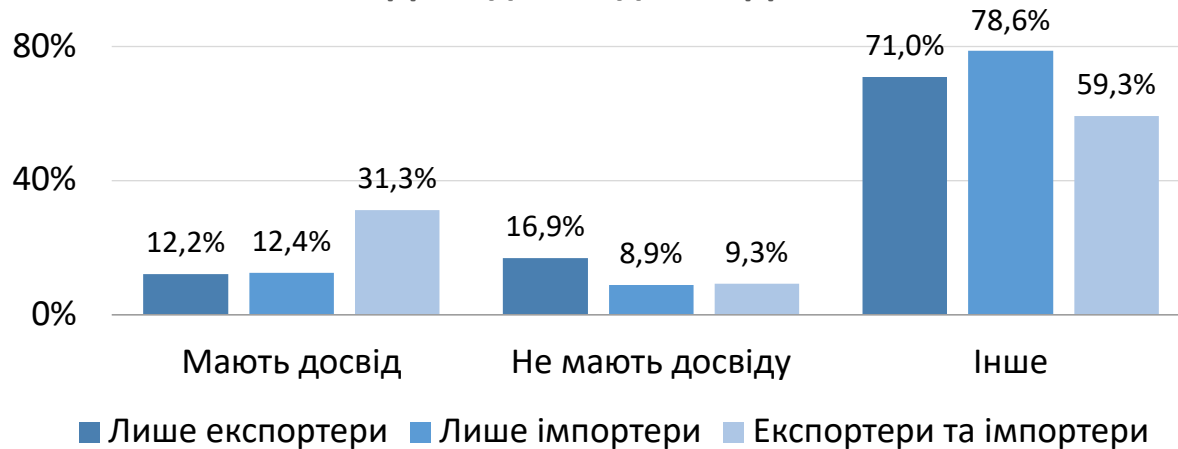

- Мають досвід проходження митниці через «єдине вікно»
- Не мають досвіду проходження митниці через «єдине вікно»
- Працюють через митних брокерів / не знають / важко відповісти

- Митне законодавство передбачає, що **усі суб'єкти ЗЕД** за рідкісними виключеннями проходять митні процедури через систему «єдиного вікна»
- **18,9%** опитаних підприємств повідомили, що **проходили** митний контроль через «єдине вікно»
- Більшість респондентів (70%) **працюють через митних брокерів або не змогли відповісти** на запитання про те, чи у них є досвід проходження митних процедур через «єдине вікно»
- Без врахування цих респондентів частка підприємств, що користувалися «єдиним вікном», **складає 63,3%**, що значно менше, ніж передбачено законодавством

Досвід проходження митниці через «єдине вікно» (2)

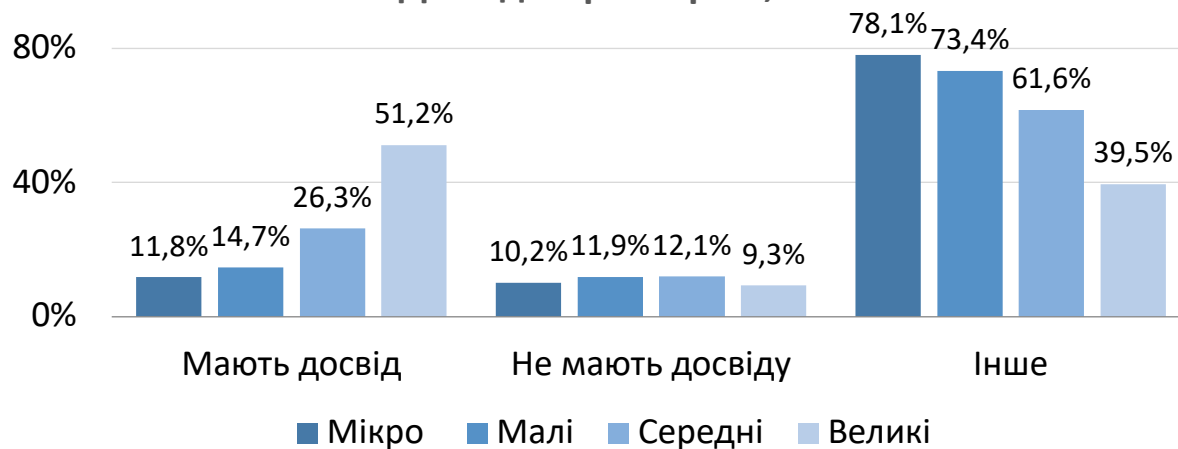
Досвід за видом ЗЕД, %

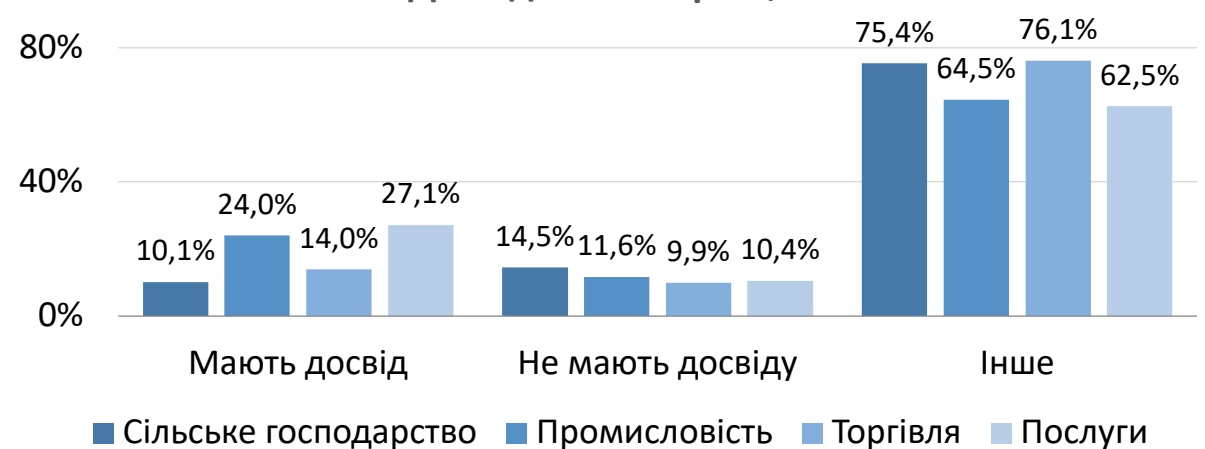
- **Виключно експортери** найчастіше повідомляють, що не мали досвіду проходження митних процедур через «єдине вікно»
- **Що більшим є розмір підприємств, тим більше вони користуються «єдиним вікном»:** зменшується частка підприємств, які працюють через митних брокерів

Примітка: варіант «Інше» об'єднує відповіді «Працюємо через митних брокерів», «Не знаю» та «Важко відповісти»

Досвід за розміром, %

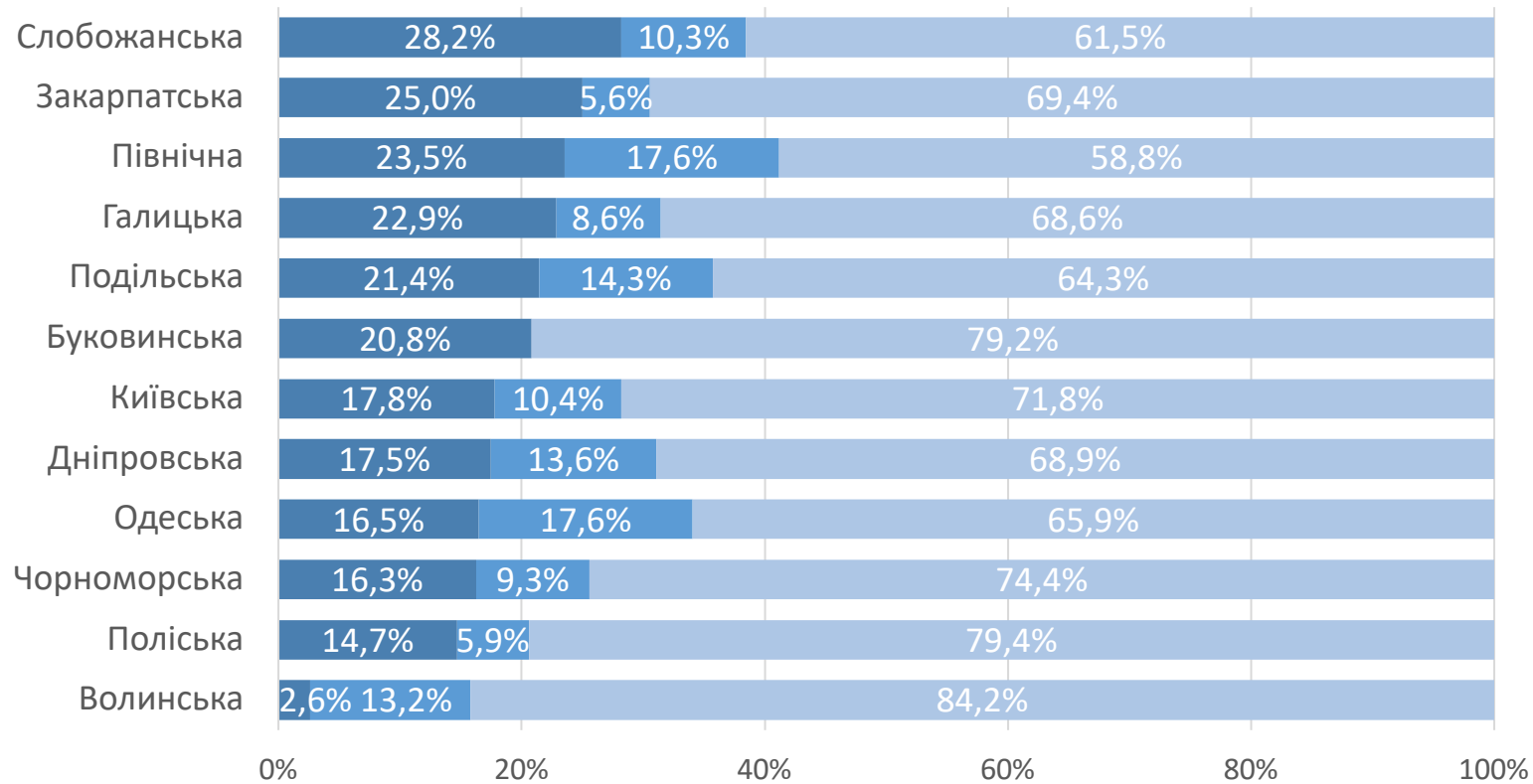

Досвід за сектором, %

Досвід проходження митниці через «єдине вікно» (3)

Досвід за митницею, %

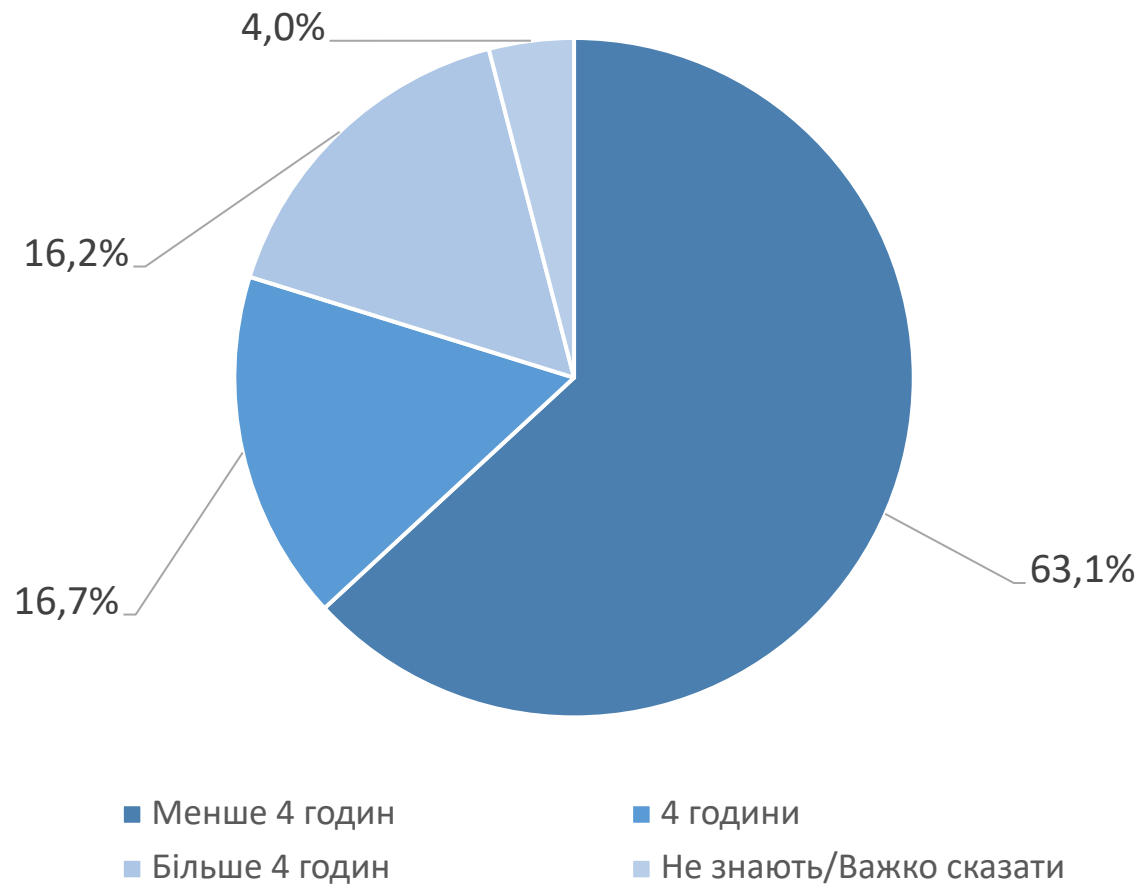
- Мають досвід проходження митниці через «єдине вікно»
- Не мають досвіду проходження митниці через «єдине вікно»
- Працюють через митних брокерів / не знають / важко відповісти

- Підприємства на Слобожанській та Закарпатській митницях **найчастіше** повідомляють про те, що мають досвід проходження митних процедур через «єдине вікно»
- На Волинській митниці **найрідше** повідомляють про такий досвід – тут найбільша частка респондентів, що **працюють через митних брокерів** або не змогли відповісти (84,2%)
- На Північній та Одеській митницях бізнес **найчастіше** повідомляє, що **не має такого досвіду**

Відповіді підприємств на Азовській та Східній митницях не враховані в аналізі через недостатню кількість опитаних

Тривалість проходження митного контролю через «єдине вікно»

Оцінка тривалості проходження заходів митного контролю через «єдине вікно», %

- 63,1% підприємств, які проходили митний контроль через «єдине вікно», сказали, що час проходження контролю через «єдине вікно» триває **менше 4 годин**
- 16,7% сказали, що воно триває **рівно 4 години**, і майже така ж частка – що цей контроль **перевищує 4 години**
- **Виключно імпортери** частіше від інших підприємств повідомляють, що ця тривалість перевищує 4 години
- **Великі підприємства** найкраще оцінюють тривалість проходження процедур через «єдине вікно»: 72,7% стверджують, що це займає менше 4 годин і лише 4,5% – що більше 4 годин
- У сферах **торгівлі і послуг** час проходження «єдиного вікна» оцінюють найдовше: приблизно кожен четвертий респондент сказав, що воно займає більше 4 годин

Принцип «мовчазної згоди» у «єдиному вікні»

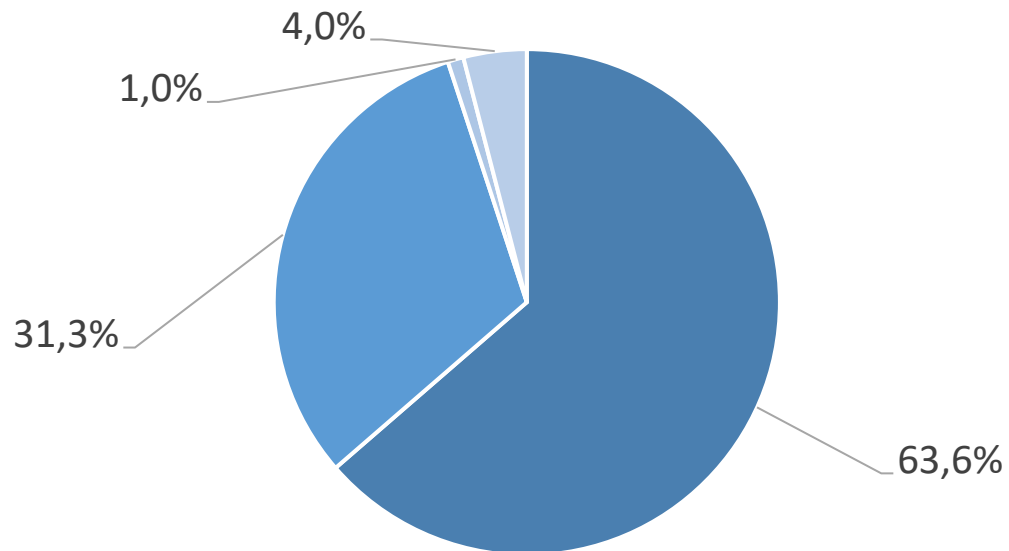
Оцінка того, чи діє на «єдиному вікні» принцип мовчазної згоди, %

- 38,4% підприємств, що проходили митні процедури через «єдине вікно», вказали, що при митному контролі через «єдине вікно» діє принцип «мовчазної згоди»
- При цьому майже така ж частка опитаних – 35,4% – сказали, що **цей принцип не діє**
- **Виключно експортери** найчастіше вважають, що на «єдиному вікні» діє принцип «мовчазної згоди» (51,6%). Натомість виключно імпортери найчастіше не погоджуються з цим (41,5%)
- **Мікропідприємства** рідше від інших підтверджують, що на «єдиному вікні» діє принцип «мовчазної згоди» (21,2%)
- Представники **сфери торгівлі** рідше від інших підтверджують, що цей принцип працює

Подання документів в електронному вигляді через «єдине вікно»

Оцінка того, чи всі документи подаються через «єдине вікно» в електронному вигляді, %

- Так, усі документи подаються в електронному вигляді
- Ні, не всі документи подаються в електронному вигляді
- Ні, жодні документи не подаються в електронному вигляді
- Не знають/Важко сказати

- 63,6% респондентів, які проходили митний контроль через «єдине вікно», підтвердили, що **усі документи** подаються через цю систему в електронному вигляді
- Водночас, удвічі менша частка (31,3%) респондентів сказала, що **не усі документи** подаються через «єдине вікно» в електронному вигляді
- **Бізнес, що експортує та імпортує**, рідше від решти говорить про те, що усі документи подаються в електронному вигляді (59,6%)
- Подання усіх документів в електронному вигляді частіше від решти підтверджують **мікропідприємства** (69,2%)
- У **сфері послуг** це підтверджують рідше порівняно з іншими секторами (46,2%)

Бажання отримати статус АЕО

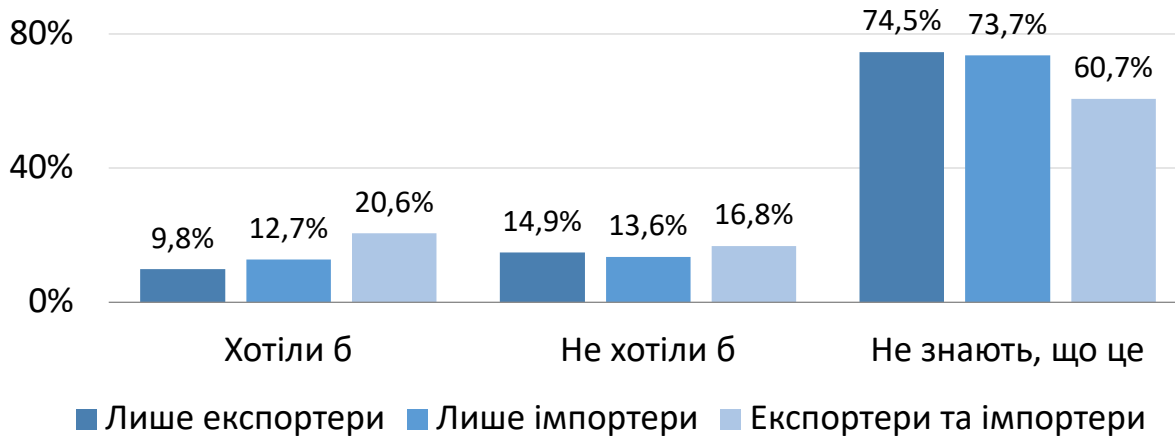
Бажання отримати статус АЕО, %

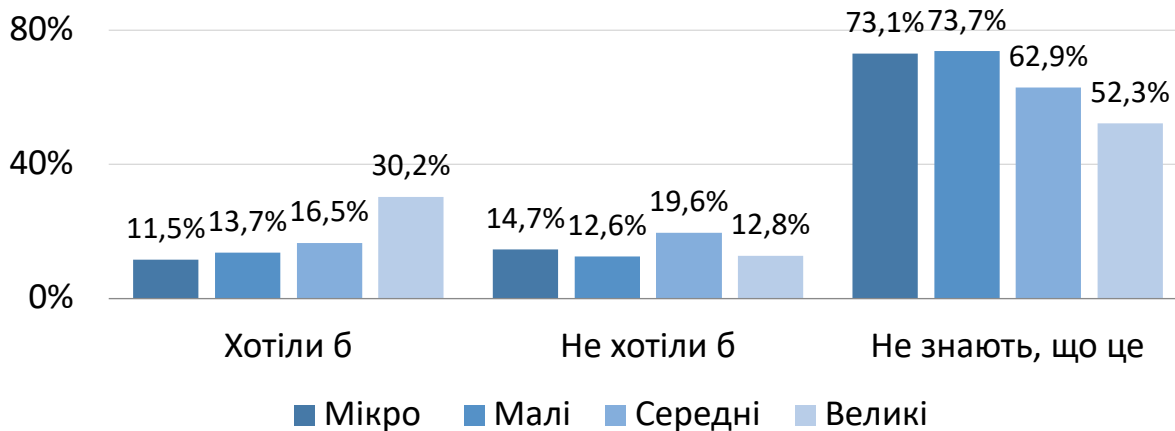
- Майже 70% опитаних **не знають**, що таке статус Авторизованого економічного оператора (АЕО)
- 14,7% повідомили, що **хотіли б отримати** статус АЕО
- 15% повідомили, що **не бажають отримати** цього статусу
- Це вказує на можливі **прогалини в комунікації** щодо цієї можливості
- Це також може бути наслідком **затримок у впровадженні** інституту АЕО, що зменшило зацікавленість

Бажання отримати статус АЕО (2)

Бажання отримати статус АЕО за видом ЗЕД, %

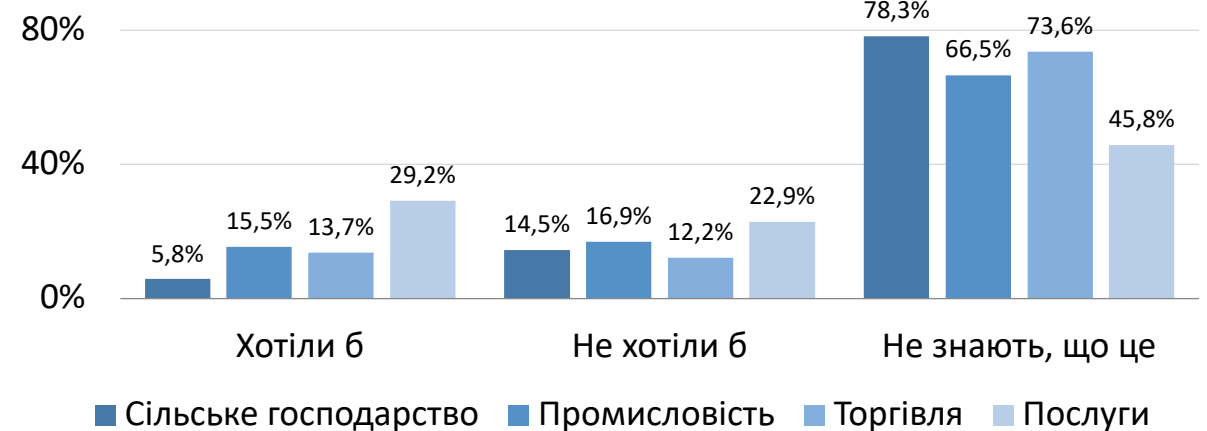
Бажання отримати статус АЕО за розміром, %

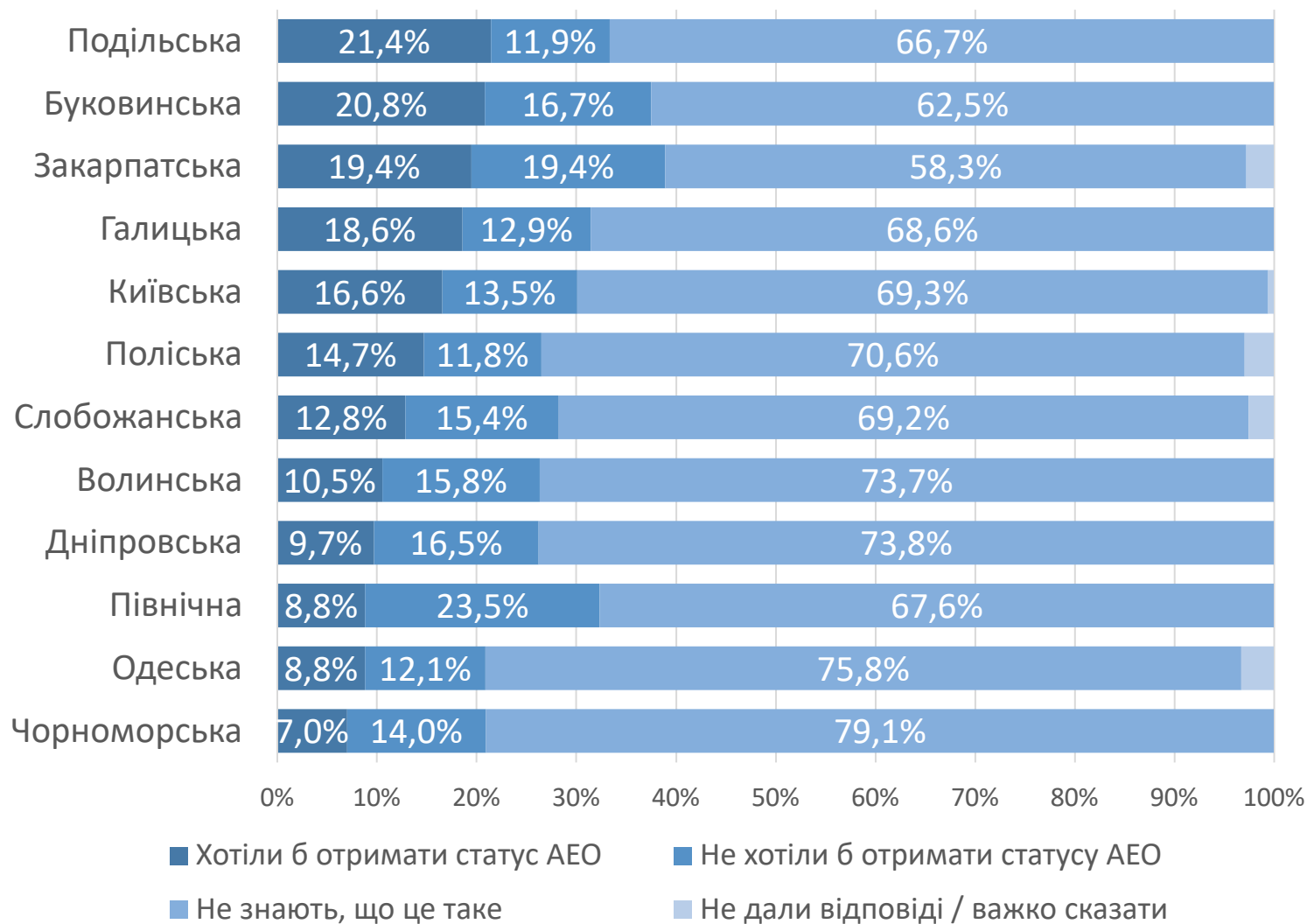
- Підприємства, що експортують та імпортують, найбільше зацікавлені в отриманні статусу АЕО
- Великі підприємства приблизно удвічі частіше від малих та середніх та втричі частіше від мікропідприємств хотіли б отримати статус АЕО
- 3-поміж підприємств різних секторів у цьому статусі найбільше зацікавлені у сфері послуг

Примітка: варіант «Немає відповіді/Важко сказати» не проілюстрований на графіках (<1% у загальній вибірці)

Бажання отримати статус АЕО за сектором, %

Бажання отримати статус АЕО за митницею

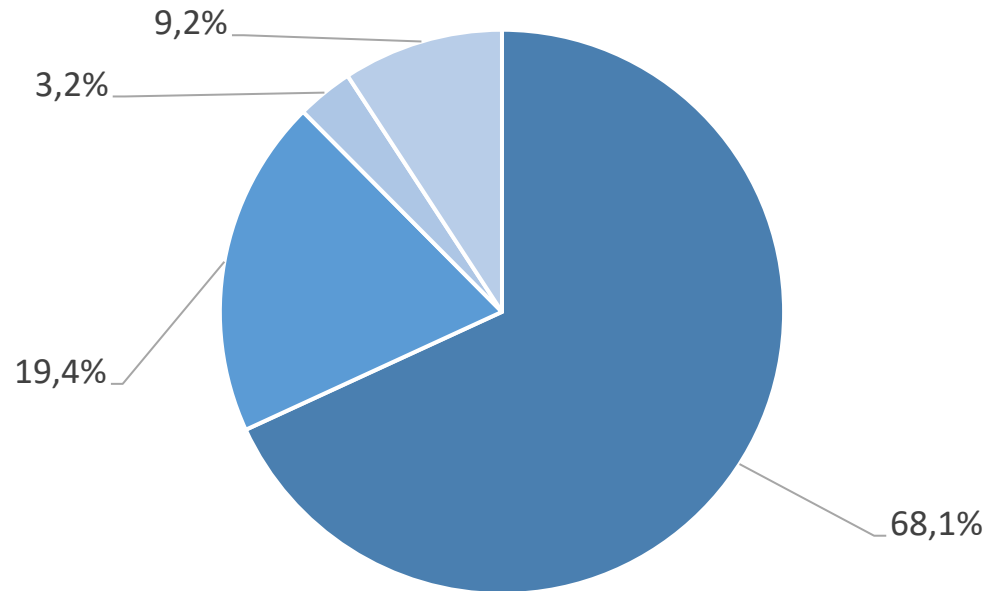

- **Найчастіше** бажання отримати статус АЕО висловлюють підприємства на Подільській та Буковинській митницях
- **Найрідше** – на Чорноморській митниці. На цій же митниці опитані найчастіше не знають про цей статус (79,1%)
- Найбільша частка респондентів, які **не хотіли б отримати статусу АЕО**, – на Північній митниці

Відповіді підприємств на Азовській та Східній митницях не враховані в аналізі через недостатню кількість опитаних

Оцінка ідеї спільного митного контролю

Оцінка ідеї спільного митного контролю на митницях України та країн-сусідок, %

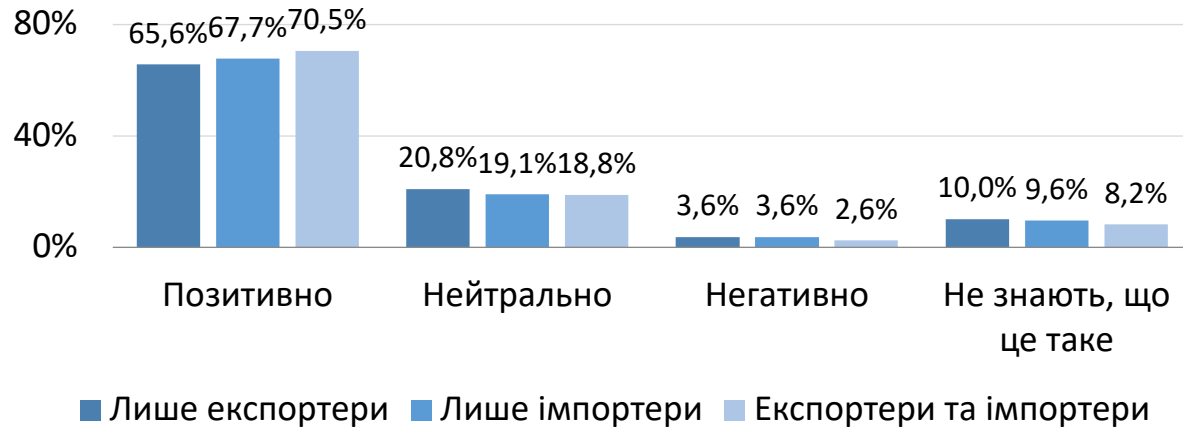

- В цілому або переважно позитивно
- Нейтрально
- В цілому або переважно негативно
- Не знають, що це таке

- 68,1% підприємств **позитивно** оцінили ідею впровадження спільного митного контролю на митницях України та країн-сусідок
- Ймовірно, завдяки цьому підприємства сподіваються отримати **швидший/кращий сервіс** на митниці або покращити його **прозорість**
- Лише 3,2% підприємств оцінили цю ідею **негативно**

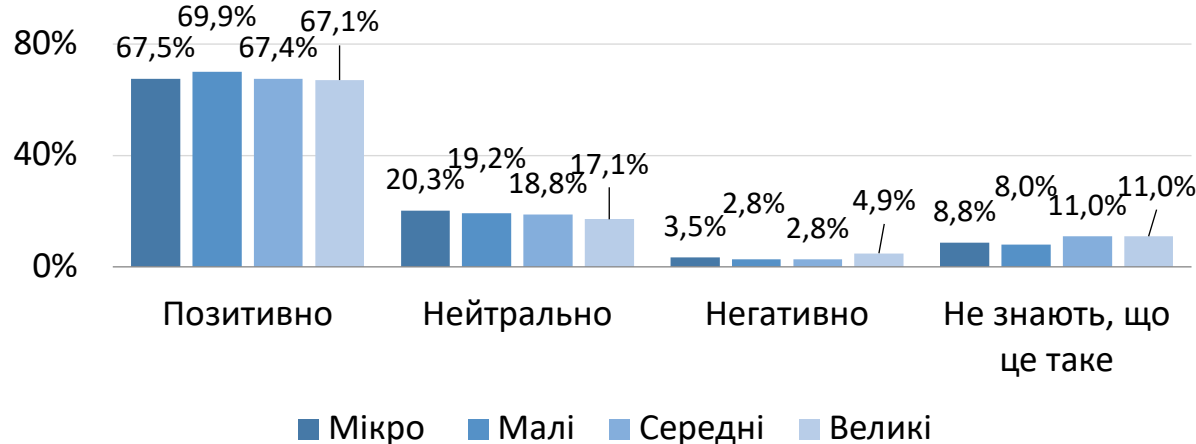
Оцінка ідеї спільного митного контролю (2)

Оцінка за видом ЗЕД, %

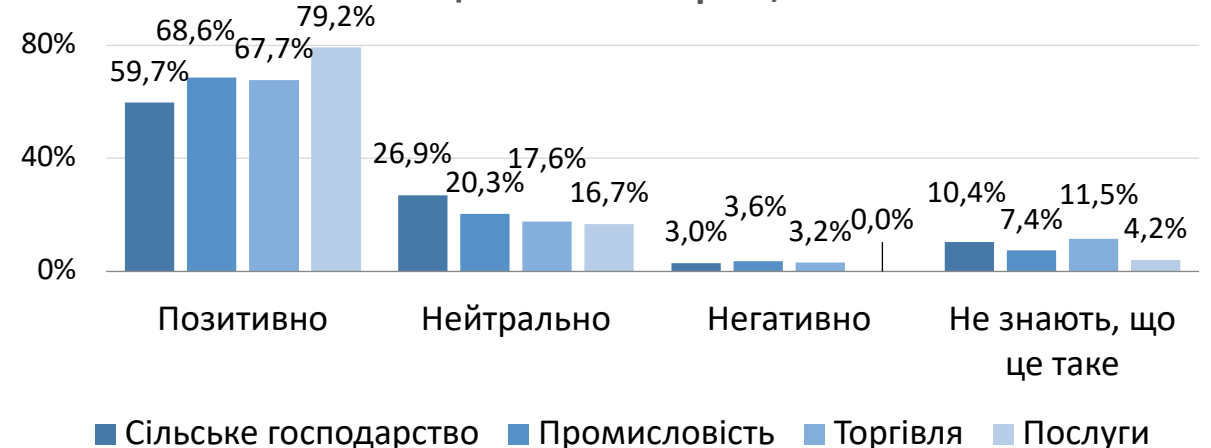

- Між підприємствами різних видів ЗЕД та розмірів **немає істотних відмінностей** у сприйнятті ідеї спільного митного контролю
- Найчастіше позитивні оцінки ідеї спільного митного контролю висловлюють у **сфері послуг (79,2%)**

Оцінка за розміром, %

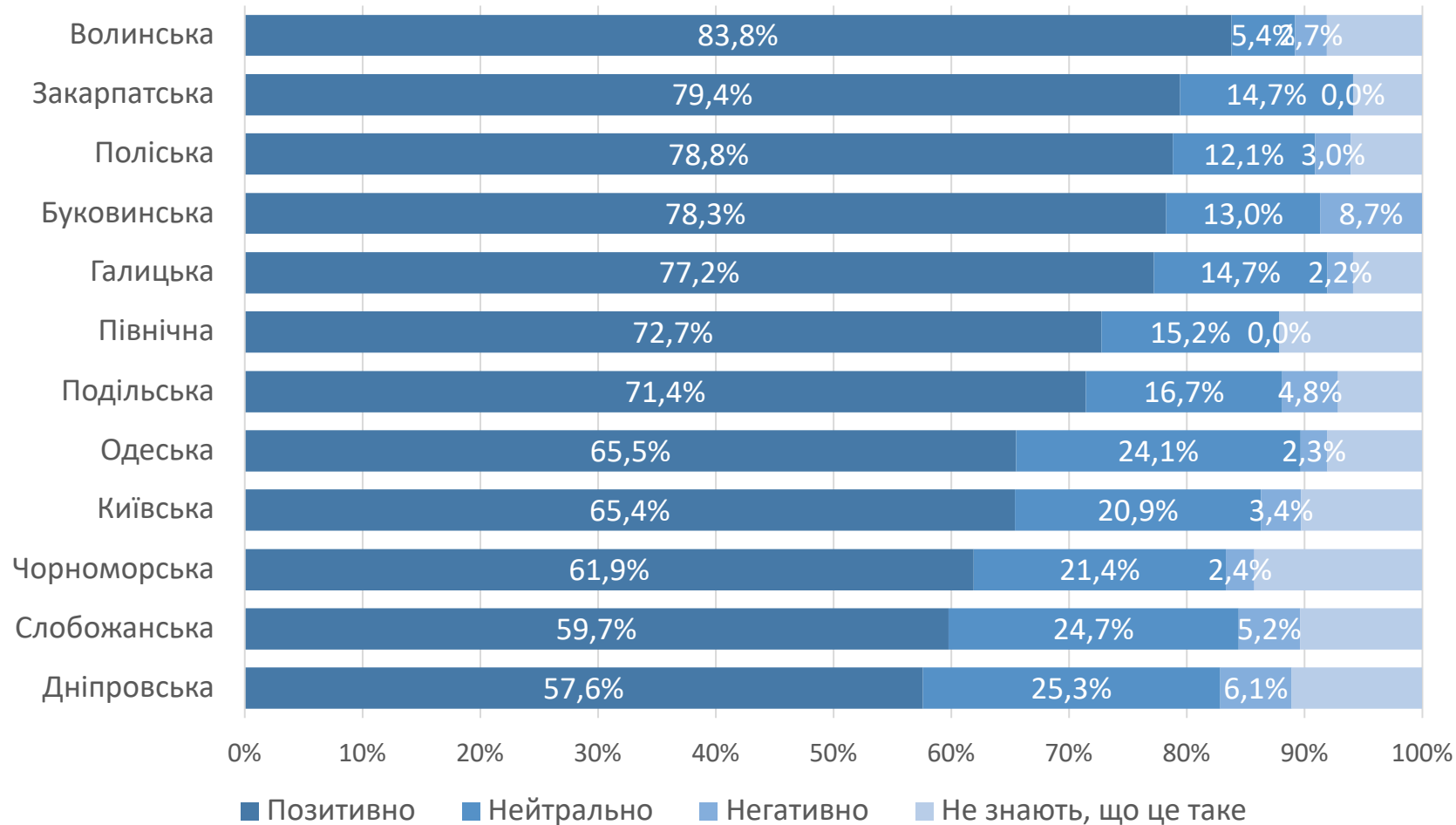

Оцінка за сектором, %

Оцінка ідеї спільного митного контролю (3)

Оцінка за митницею, %

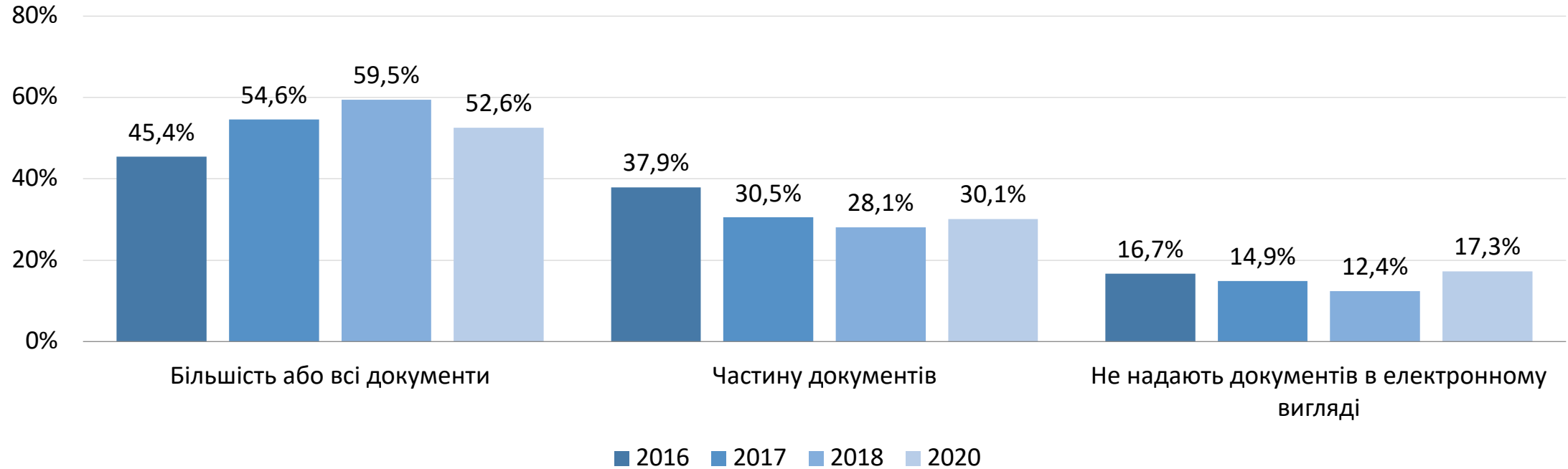

- **Найбільшу** підтримку спільному митному контролю висловлюють підприємства на Волинській митниці, найменшу – на Дніпровській
- Найбільше **негативних оцінок** цієї ініціативи – на Буковинській митниці

Відповіді підприємств на Азовській та Східній митницях не враховані в аналізі через недостатню кількість опитаних

Використання електронного документообігу у ЗЕД

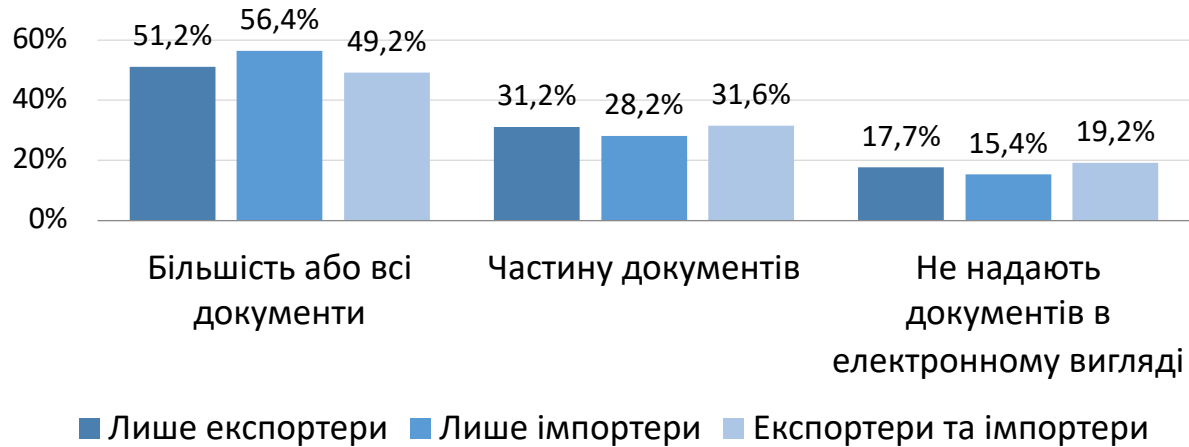
Надання документів в електронному вигляді, %

- Близько половини підприємств подають **більшість або всі документи** в електронному вигляді, ще понад 30% – **частину документів**
- Частка підприємств, що **не надають документів** в електронному вигляді, дещо зросла у 2020 році порівняно з попередніми хвилями опитування

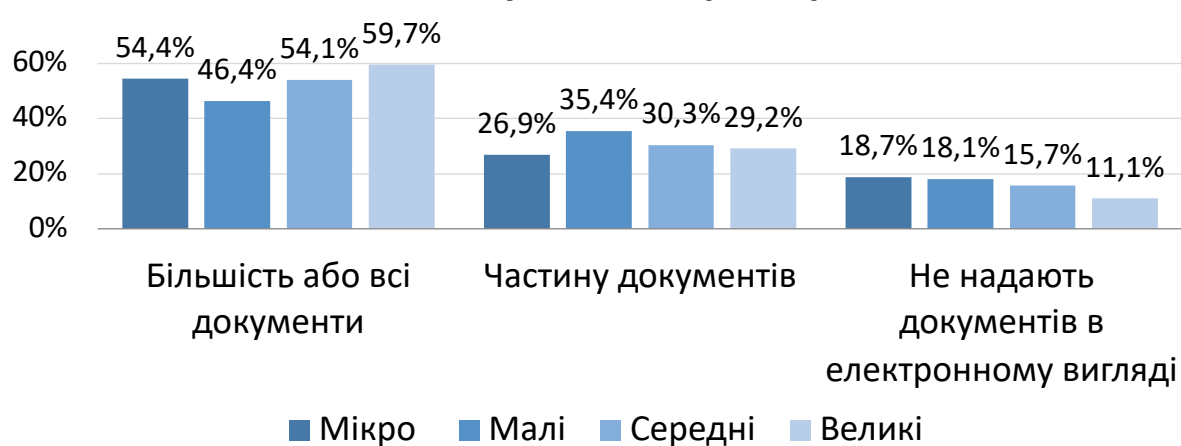
Надання документів в електронному вигляді у ЗЕД

Надання документів за видом ЗЕД, %

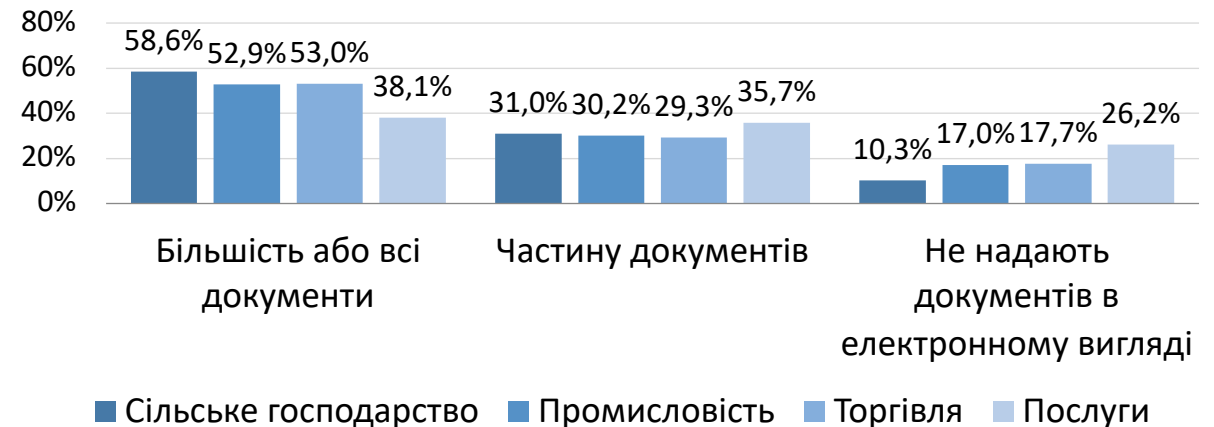

- **Виключно імпортери** надають документи в електронному вигляді частіше від підприємств, що здійснюють експорт
- Використання електронного документообігу зростає зі збільшенням розміру підприємств
- Найактивніше електронний документообіг використовують **с/г підприємства**, найменше – у **сфері послуг**

Надання документів за розміром, %

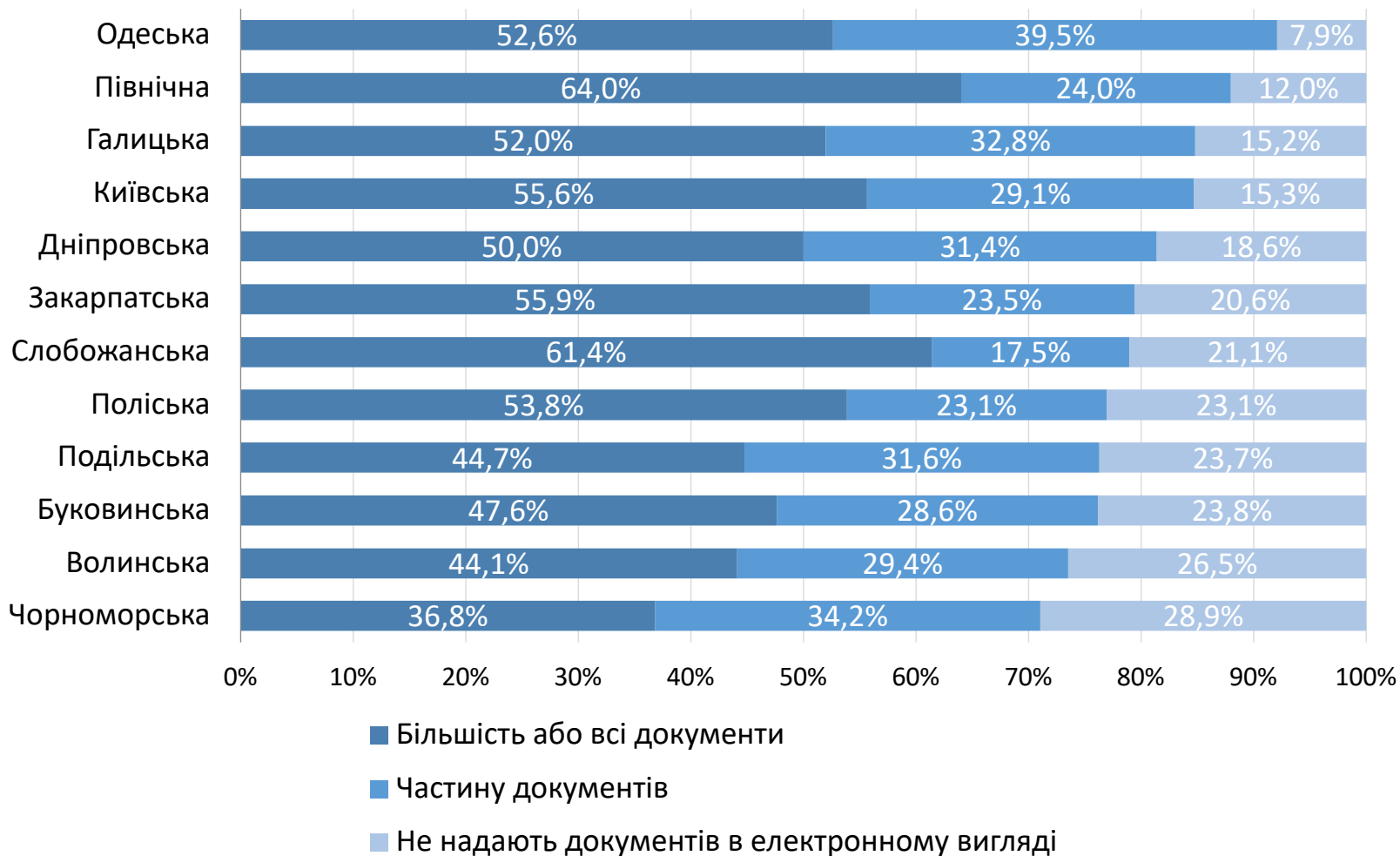

Надання документів за сектором, %

Надання документів в електронному вигляді у ЗЕД (2)

Надання документів за митницею, %

- На Одеській та Північній митницях підприємства найчастіше подають **хоча б частину** документів в електронному вигляді
- На Чорноморській та Волинській митницях підприємства **найрідше** використовують електронний документообіг в ЗЕД
- **Більше 25%** не подають документів в електронному вигляді на цих митницях

Відповіді підприємств на Азовській та Східній митницях не враховані в аналізі через недостатню кількість опитаних

Документи при ЗЕД – електронний формат

Рейтинг документів за часткою виключно електронного формату, %
респондентів, що подавали ці документи

- **Найчастіше** виключно в електронному вигляді надають платіжне доручення про сплату мита
- **Найрідше** – ветеринарний сертифікат
- Частота подання усіх документів лише в електронному вигляді **зросла** порівняно з 2018 роком
- Особливо це стосується **сертифікату відповідності/якості, сертифікату походження та контракту (+12 в. п. і більше)**

Документи при ЗЕД – паперовий формат

Рейтинг документів за часткою виключно паперового формату, % респондентів, що подавали ці документи

- Ветеринарний сертифікат **частіше** від інших документів подають лише в паперовому вигляді
- Документи, що часто подають виключно в електронному форматі, – платіжне доручення про сплату мита, декларація митої вартості тощо – серед тих, які **найрідше** подають лише у паперовому вигляді
- Рахунок (інвойс) частіше від інших документів подають **і в електронному, і в паперовому форматах**

Висновки (1)

Труднощі при процедурах митного оформлення

- За виключенням окремих процедур, опитані підприємства нечасто повідомляють про труднощі при процедурах митного оформлення.
- Класифікація товарів та прийняття рішення щодо їхньої митної вартості – найпроблемніші митні процедури для опитаних підприємств.
- Імпортери повідомляють про труднощі при митних процедурах частіше від експортерів.
- Більше половини імпортерів повідомляють про труднощі на етапі прийняття рішення щодо митної вартості товарів.
- Спільними труднощами для різних митних процедур є завищення митної вартості товарів, вимоги надати багато додаткових документів та різний підхід до одних і тих же норм законодавства чи товарів.

Затримки вантажів під час митного контролю

- Майже 2/3 експортерів не стикалися із затримкою вантажів порівняно з менш ніж половиною імпортерів.
- Головною причиною затримок при експорті та імпорті залишаються черги на кордоні.

Висновки (2)

Оскарження дій митних органів

- Успішність оскарження бізнесом дій митниці покращується. Частка підприємств з повністю або частково успішним досвідом оскарження – найбільша за 4 хвили опитування з 2016 року.
- Рівень поінформованості про процедуру оскарження залишається низьким: лише половина респондентів ознайомлені з нею. Лише кожен п'ятий респондент має досвід оскарження.
- Найбільше потребують вдосконалення обґрунтованість рішень, та забезпечення неупередженого, повного і справедливого розгляду скарги.

Єдине вікно, АЕО, електронний документообіг та інші нововведення на митниці

- Більше, ніж 2/3 опитаних не знають, що таке статус АЕО.
- Ідея спільного митного контролю з країнами-сусідками має значну підтримку з боку бізнесу, особливо на тих митницях, де великі черги.
- Частка бізнесу, що подає документи при ЗЕД в електронному вигляді, склала більше 80% у 2020 році.
- Вона практично не змінюється з 2016 року – автоматизація на митниці не зростає.
- Платіжне доручення про сплату мита найчастіше подають лише в електронному вигляді.

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

ПИТАННЯ?

КОНТАКТИ

сайт: www.tfd.ier.com.ua

e-mail: customs@ier.kyiv.ua

Facebook: www.facebook.com/tfd.ier

Проект «Підтримка Громадської Ініціативи «За чесну та прозору митницю» виконує Інститут економічних досліджень та політичних консультацій за фінансової підтримки Європейського Союзу, МФ «Відродження» та Atlas Network

